

? SKEPTIKKO

4
2008

**Luomisen todistava fossiili
paljastui kalastusvieheeksi**

? SKEPTIKKO
20 vuotta

Julkaisija:

SKEPSIS^{RY}

#79

PL 483
00101 Helsinki
www.skepsis.fi

Päätoimittaja: Risto K. Järvinen

E-mail: editor@skepsis.fi

Toimitus:
Närhitie 11
01450 Vantaa

Toimitusneuvosto: Jukka Häkkinen,
Juha Merikoski, Markku Myllykangas,
Jussi K. Niemelä.

Taitto: Tampereen seudun
Työllistämisyhdistys Etappi ry
Mediapaja

Kaikki tässä lehdessä julkaistut
kirjoitukset ovat kirjoittajien omia
mielipiteitä, eivätkä välttämättä edusta
toimituksen, Skepsiksen tai ECSO:n
virallista kantaa.

(ECSO = European Council of Skeptical
Organisations. Skepsis ry on ECSO:n
jäsen.)

Painopaikka: Meripaino

ISSN 0786-2571

Seuraava Skeptikko ilmestyy
maaliskuussa. Lehteen tarkoitettu
materiaali tulee olla toimituksessa
helmikuun loppuun mennessä.

SISÄLLYSLUETTELO

- 4... **Jussi K. Niemelä:**
Voiko kreationisti luoda niin
painavan kirjan, ettei itse jaksa
sitä nostaa?
- 8... **Risto K. Järvinen:**
Huuhaa-palkinto
Kustannus Oy Uusi Tielle
- 10... **Tapio Puolimatka:**
Käsitykset testataan
moniäänisessä dialogissa
- 13... **Ada:**
Skepponen
- 14... **Risto K. Järvinen:**
Skeptikko 20 vuotta. Tekijöitä ja
lukijoita
- 24... **Risto K. Järvinen:**
Skeptikko 20 vuotta. Näin lehti
syntyy
- 28... Ihme juttuja
- 31... **Risto K. Järvinen:**
Erään ufokuvan tarina
- 35... **Juha Leinivaara:**
Internetin uusin ufobuumi
- 36... **Pertti Laine:**
Puheenjohtajan palsta
- 38... **Jussi K. Niemelä:**
Kirjat. Pseudohistoriaa ja
poliittista propagandaa
- 41... Keskustelua
- 48... **Kulle Raig:**
Lauerman kirja nyt myös viroksi

Kansi: Kirjan "Atlas of Creation"
tarkoitus on osoittaa, että Allah loi lajit
muuttumattomiksi. Todistelu suoritetaan
kuvien avulla. Sivuille on painettu "fossiili"
ja nykyään elävä laji rinnatusten, mutta
kuvien autenttisuus on kyseenalainen.
Esimerkiksi vesiperhosen "fossiili"
paljastuu vieheeksi, jonka kuva on
varastettu perhonsitoja Graham Owenin
nettisivulta.

Tämän sivun kuva: 20-vuotiaasta
Skeptikko-lehteä syntyy kirjapainossa
12 000 arkkiä tunnissa.

SKEPSIS^{RY}

20 vuotta kysymyksiä

Skepsis ry täytti 20 vuotta viime vuonna, Skeptikko-lehti saman verran vuotta myöhemmin syksyllä 2008. Lehden 20-vuotistilaisuudessa 3.12. Tieteiden talolla Helsingissä oli paikalla edustava joukko lehden tekijöitä ja lukijoita.

Markku Javanainen kertoi tilaisuudessa, että järjestötoiminnan alussa vallitsee aina suuri innostus. Muutaman vuoden kuluttua löytyy kuitenkin saturaatiopiste ja kiinnostus laskee. Tuntuu, että toiminnasta ei saa enää mitään uutta. Skeptikoilla ongelma on kaksinkertainen. Syy ei ole skeptikoissa, vaan skeptikoiden toiminnan kohteessa, paranormaaleissa ilmiöissä, jotka tarkemmin tutkittaessa aina katoavat. Pseudotiede ei oikean tieteen tavoin kehity, vaan pysyy dogmaattisesti samanlaisena. Samat jutut toistuvat yhä uudestaan ja uudestaan.

Tämä on ongelma myös Skeptikko-lehdessä. Siitä huolimatta saturaatiopistettä ei minulle ole tullut vastaan, vaikka olen toiminut lehden päätoimittajana vuoden 2000 alusta lähtien. ”Ilahdun” edelleen kuin lapsi aina, kun silmiini sattuu jotakin järjetöntä, josta saattaa saada jutun lehteen. Viimeksi ”ilahduin”, kun euroedustaja Henrik Lax kehui suomalais-kiinalaiselta lääkäriltä Li Huai Yuaninilta saamaansa akupunktioon ja gua sha -terapiaan perustuvaa potenssihoitoa (IS 11.12.2008).

Erityisesti ”riemastuin”, kun Lax kertoi, että potenssiongelma on herkkä kysymys, tabu, josta ei saisi puhua. Samaan hengenvetoon hän vakuutti, että hänellä itsellään ei ole potenssi-ongelmaa (”asia ei ole varsinaisesti ajankohtainen”), vaan hän oli päättänyt toimia ennaltaehkäisevästi. Todella uskottavaa. Jos Lax toimi vain varmuuden vuoksi, kuinka hän voi kehua saaneensa hoidosta hyviä kokemuksia? Miten hän tietää, että hoito toimi pitempään kuin hän oli ajatellutkaan? Potenssiongelma on selvästi tabu, josta ei pitäisi puhua, jos ei omaa ongelmaansa pysty myöntämään.

Ilpo V. Salmi totesi tilaisuudessa, että nykyisessä postmodernissa shopping, fucking ja killing -elämäntavassa skeptikon velvollisuus

on edelleen valistuksen soihdun kannattelu, oli se kuinka vanhanaikaiseksi leimattua touhua tahansa – Internetin mukana näyttää nimittäin kasvaneen sukupolvi, joka ei tunne edes itseään muuten kuin virtuaalisesti.

Totta. Lehden tekijänä ja valistuksen soihdun kantajana minua motivoi myös se, että tyhmyys on nykyään muotia. Tamperealainen Anniina Mustajärvi voitti 50 000 euroa Big Brother 2008 -kilpailussa olemalla oma, yksinkertainen itsensä. Hän tuli tunnetuksi ohjelmassa esittämistään, nyt jo legendaarisista kommentiteistaan.

”Mä oon allerginen kaniinien siitepölylle. Onko sosiaalisuudella jotain tekemistä sosialismin kanssa? Kalossi, eiks se oo sellainen alushousu? Minkälainen maa se Afrikka oikein on? Kuuluuko teatteri kulttuuriin? Onko Amerikoissa Pohjois- ja Etelä-Amerikka? Mikä on feministi? Mikä on fetissi? Mikä on Mensa? Mikä on kolhoosi? Mikä on ego? Mikä on bonsai-puu? Mikä on spektaakkeli? Mikä on fobia? Mikä on konflikti? Mää en tiedä, mitä pessimismi tarkoittaa. Mikä on miimikko? Mikä on sensuuri? Mikä on melankolinen? Mitä tarkoittaa vaakasosissa? Mikä on lättäjalka? Mikä on itsenäisyyspäivä? Mikä on ekshibitionisti? Yritän olla hyvin egoistinen, vai mikä se oli, siis luontoa säästävä.”

Ohjelman jälkeen Subtv:n peliohjelmasta myöhästynyt Anniina selitti syyksi sen, että kaupungilla oli ollut ”kauheat ruuhkat niiden yt-neuvottelujen takia”. Hän saattoi hyvinkin tarkoittaa Helsingissä joulukuussa järjestettyä ETYJ-kokousta.

Motivaatioita ja juttujen aiheita siis riittää. Jopa niin paljon, että vuonna 2009 Skeptikko ei ilmestynyt neljä vaan viisi kertaa. Jos rivi-ilmoitusmyynti saadaan toimimaan, tulee lehti olemaan yhä ajankohtaisempi. Tarkoitus on, että tulevaisuudessa lehti alkaisi ilmestyä kuusi kertaa vuodessa.

VOLUME 1

ATLAS of

CREATION

? SKEPTIKKO

3
2008

Kokoa riittää. Atlas of Creation sisältää lähes seitsemän kiloa kuvia ja tekstejä, jotka osoittavat, etteivät kirjan tekijät tiedä tieteestä yhtään mitään.

Voiko kreationisti luoda niin painavan kirjan, ettei itse jaksa sitä nostaa?

Harun Yahya eli Adnan Oktar on turkkilainen muslimi, joka (tuskin yksin) on kirjoittanut hienon kirjan ”Atlas of Creation” (”Luomisen atlas”). Teos on kreationistinen kuvakirja, jonka pelkkä koko hämmentää – ja vaikeuttaa lukemista. Lisäksi lukupaikka kannattaa valita huolella, sillä Atlaksen kannessa on kullanväristä tekstiä eikä painoväri tahdo millään pysyä kiinni kangaspäällisessä. Kun eräänä iltana selailin massiivista eeposta sängyn päällä, jäi lakanaan ikäviä kullanvärisiä hiutaleita. Koko kirjaan sopiikin mainiosti vanha viisaus ”kaikki ei ole kultaa mikä kiiltää”.

Oktarin Atlas sisältää hienojen kuvien ohella tekstiosioita, joissa Allahin luomistyötä ylistetään ja evoluutioteoriaa solvataan valheellisin perustein. Kirjaa lukiessa käy välittömästi ilmi, etteivät tekijät ymmärrä tieteestä yhtään mitään. Oktar (ja/tai hänen tiiminsä) kierrättää teoksessaan yhdysvaltalaiskreationisteilta tuttuja valheita ja väitteitä.

Atlas propagoi vanhan maan kreationismia eli lajit ovat muka säilyneet miljoonia vuosia muuttumattomina. Kirjan kuvien on tarkoitus todistaa tämä. Lähes joka sivulla on upea, kiiltävälle,

paksulle paperille painettu värikuva ”fossiilista” ja sen vieressä kuva nykyään elävästä lajista. Kun potetteja tutkii tarkemmin, on pokerissa pitämistä. Teoksen mukana tulee vielä DVD ja CD-ROM, jotka täydentävät Harun Yahyan kreationismin ilosanomaa. Myönnän, etten ole näitä taidepläjäyksiä laitteisiini edes työntänyt; kirjan selailu riittää mainiosti ja oikeastaan siinä on vähän liikaakin.

Ilmainen, kotiin kannettu kirjahyllyn alarivin täyte

Miten sain Atlaksen, joka hädin tuskin mahtuu kirjahyllyn korkeimmalle alariville? Luin netti uutisista, että suomalaisiin lukioihin ja muihinkin oppilaitoksiin oli lähetetty Oktarin (ja/tai hänen kirjoittajatiiminsä) massiivisia teoksia runsain mitoin. Päätin kokeilla onneani ja googlasin ”Atlas of Creation” -nimellä. Hakukone löysikin Oktarin teoksen kotisivut ja siellä oli kustantajan sähköpostiosoite. Kirjoitin seuraavan viestin:

jussiniemela@hotmail.com wrote:

I read from the news that you've sent Atlas of Creation for free to Finnish schools. If you can send me one too, I would be very interested.

Vastaus tuli seuraavana päivänä:

Lähetäjä:

info Harun Yahya (info@harunyahya.com)

Lähetetty:

12. lokakuuta 2008 23:35:25

Vast.ott.:

jussiniemela@hotmail.com

Can you kindly write your address and the phone number as well. We'll be glad to send you our Atlas of Creation.

Lähetin nimeni, osoitteeni ja puhelinnumeroni ja vastaus tuli nopeasti:

Lähetetty:

info Harun Yahya (info@harunyahya.com)

Lähetetty:

13. lokakuuta 2008 19:19:50

Vast.ott.:

Jussi K. Niemelä (jussiniemela@hotmail.com)

Your book has been mailed by DHL today; DHL awb. 8237344581.

Pikalähetti toi turkkilaisen, melkein seitsenkioloisen vihreäkantisen Atlaksen kotiovelleni kolme päivää ensimmäisestä sähköpostikontaktista – ilmaiseksi. Kun ehdotin tätä testiä Skepsiksen, Vapaa-ajattelijoiden ja Darwin-seuran jäsenille, moni muukin sai yli 700-sivuisen teoksen kotiin kannettuna ilmaiseksi.

Tämä kertoo siitä, kuinka paljon rahaa mystisellä herralla Oktarilla on käytössä. Kirja on erittäin suurikokoinen ja paksu, joten sen tilaaminen postitse olisi todella kallista. Postikulut vaikkapa Yhdysvalloista tekisivät enemmän kuin kirjan hinta. Sama pätee tietenkin Turkista lähettämiseen. Anteliaisuuden taustalla lienee saudiarabialainen öljyraha, mutta tämä on tietenkin pelkkää arvelua. Joka tapauksessa rahaa on, sillä tällaisen kirjan painattaminenkin on maksanut maltaita.

Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa

Atlaksen tarkoitus on siis osoittaa, että Allah loi lajit muuttumattomiksi. Todistelu suoritetaan kuvien avulla. Sivuille on painettu ”fossiili” ja nykyään elävä laji rinnatusten, mutta kuvien autenttisuus on vähintään kyseenalainen. Joskus tarkemmin katsoessa naurussa on pitelemistä. Esimerkiksi sivulla 244 on kuva vesiperhosen ”fossiilista”, mutta varsinainen vesiperhonen näyttää omituiselta; ikään kuin sillä olisi suuri

koukku vatsassa. Ja totta tosiaan, se on koukku!

Professori Richard Dawkins kiinnittää koukuun huomiota hausassa nettikirjoituksessaan ”Venomous Snakes, Slippery Eels and Harun Yahya” (ks. RichardDawkins.net). Dawkinsin nettisivuthan joutuivat taannoin Turkissa pannaan nimenomaan ”Atlas of Creation” -kritiikin takia. Adnan Oktar syytti Dawkinsia kunnianloukkauksesta.

Niin, kieltämättä lukijalla on hauskaa, koska vesiperhonen paljastuu vieheeksi, jonka Oktar tai joku hänen avustajistaan on ilmeisesti googlannut amerikkalaisen perhonsitoja Graham Owenin nettisivulta.

Otin Oweniin yhteyden sähköpostitse luettuani Dawkinsin artikkelin ja hän vastasi melkein heti. Perhomies lähetti alkuperäisen valokuvan (ks. lehden kansi) ohella linkin, josta käy ilmi, että Atlakseen on ilman lupaa plagioitu myös muita Owenin ottamia valokuvia sitomistaan perhoista. Owen antoi Skeptikolle luvan julkaista valokuvat, mutta Oktar ei lupaa ole edes kysynyt. Perhonsitoja epäilee, johtaako plagiointiepäily Turkissa tutkintaan tai korvauksiin. Tuskin johtaa.

Richard Dawkins kiinnittää artikkelissaan huomiota Atlaksen lukuisiin asiavirheisiin. Esimerkiksi sivulla 468 on kuva ”ankeriaan” fossiilista (ehkä, kuvasta on mahdoton sanoa), mutta sen vieressä olevassa kuvassa ei ole ankerias, vaan todennäköisesti erittäin myrkyllinen vesikäärme. Ankeriashan ei ole käärme. Ankerias on kala.

Eläintieteilijä löytää teoksesta muitakin räikeitä virheitä, joita Dawkins artikkelissaan luettelee. Nämä osoittavat, ettei Atlaksen tekijöillä ole hajuakaan eläinten luokittelusta eli taksonomiasta. Viehekuvat ovat kaiken typeryyden kruunu. Toki ne toimivat ilmaisena mainoksena Graham Owenille, jonka perhonsidontataidot eivät jää kenellekään epäselväksi.

Uskonnollispoliittista propagandaa

The New York Times kertoi heinäkuun 17. päivä, että Atlasta on lähetetty mm. yliopistoille ympäri maailmaa. Teoksesta on ilmeisesti hieinan erilaisia versioita, koska oma kappaleeni on vihreäkantinen. Olen lisäksi nähnyt kuvia sinikantisesta ja punakantisesta Atlaksesta.

Atlaksen tarkoitus on osoittaa, että Allah loi lajit muuttumattomiksi. Todistelu suoritetaan kuvien avulla. Sivuille on painettu "fossiili" ja nykyään elävä laji rinnatusten, mutta kuvia tarkemmin katsoessa naurussa on joskus pitelemistä. Esimerkiksi sivulla 244 on kuva vesiperhosen "fossiilista", mutta varsinainen vesiperhonen näyttää omituiselta; ikään kuin sillä olisi suuri koukku vatsassa. Ja totta tosiaan, se on koukku!

Kirjan lopussa on mainos Harun Yahyan muista teoksista. Myös DVD-sarjoja löytyy vaikka muille jakaa. On päivän selvää, ettei yksi mies ole voinut kaikkia kirjoja sekä DVD-sarjoja yksin kirjoittaa ja tuottaa. Taustalla on jonkinlainen organisaatio ja siihen kuuluneet lukuisia ihmisiä.

Atlaksen loppuun on sisällytetty saudiarabialaiselta wahhabiittipropagandalta kalskah-tavaa "islam on rauhan ja suvaitsevaisuuden uskonto" -ylystyä. Kaikki paha tulee muka rappeutuneista sekä turmeltuneista länsimais-ta ja tieteilijät ovat valehtelijoita sekä huijareita. Teoksen harhainen sanoma on varmasti muslimifundamentalistien mieleen, mutta kriittistä tarkastelua se ei kestä. "Atlas of Creation" on

pahimman lajin huuhaata ja poliittisuskonno-lista propagandaa, kauniista ulkoasusta huoli-matta.

Tapani Hietaniemi onkin erittäin sattuvasti todennut, että kirjan ainoa filosofisesti ja teo-logisesti kiinnostava ongelma on: Voiko kreati-onisti luoda niin painavan kirjan, ettei hän itse jaksa sitä nostaa?

JUSSI K. NIEMELÄ
KIRJOITTAJA ON TIETOKIRJAILIJA, PÄÄTOIMITTAJA JA VAPAA-
AJATELJIJAIN LIITTO RY:N PUHEENJOHTAJA
LISÄTIETOJA:
WWW.HARUNYAHYA.COM
[WWW.GRAHAMOWENGALLERY.COM/FISHING/MORE-FLY-
TYING.HTML](http://WWW.GRAHAMOWENGALLERY.COM/FISHING/MORE-FLY-TYING.HTML)
WWW.FILMFLIES.COM/MISC.HTML

Kokouskutsu

Skepsiksen sääntömääräinen kevätkokous pidetään keskiviikkona 4. maaliskuuta 2009 klo 19.30 (luentotilaisuuden jälkeen) Tieteiden talolla, Kirkkokatu 6, Helsinki.

Kokouksen esityslista:

1. Kokouksen avaus.
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi äänenlaskijaa.
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
5. Esitetään vuoden 2008 tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvapaisille.
7. Päätetään Skepsis ry:n sääntöjen muuttamisesta
8. Tiedotus- ja muut esille tulevat asiat.
9. Kokouksen päättäminen.

Huuhaa-palkinto

Kustannus Oy Uusi Tielle

Skepsis ry myönsi vuoden 2008 Huuhaa-palkintonsa Kustannus Oy Uusi Tielle näennäistieteen levittämisestä. Kustantamo on julkaissut **Tapio Puolimatkan** kirjat ”Usko, tiede ja Raamattu” ja ”Usko, tiede ja evoluutio”.

Skepsis katsoo Puolimatkan kirjojen sekoittaneen uskonnon ja tieteen tavalla, joka tuo Suomeen varsin taidokkaasti Yhdysvaltain kreationistien niin sanotun kiilastrategian. Yhdistys näkeekin, että kirjojen perimmäinen tarkoitus on fundamentalistisen uskonnon ja luomisopin tuominen tiedon vaihtoehdoksi kouluopetukseen tarjoamalla kaiken selitykseksi yliluonnollisia voimia. Päämäärä naamioidaan huolellisesti puheeseen ”kriittisestä avoimuudesta” kouluopetuksessa. Tällainen argumentointi kuulostaa paljon paremmalta kuin vaatimus, että lapsille tulisi tieteen hyvin perusteltujen teorioiden vaihtoehtona opettaa: ”Jumala sen teki”.

Kirjojen tavoitteena on kaiken opetuksen ja tieteen tekemisen lähtökohtien heittäminen roskakoriin vain, jotta saataisiin fundamentalistien Jumala ansaitsemalleen paikalle.

Huuhaa-palkinnon perusteluissa Skepsis on vakavasti huolissaan, kun kasvatustieteen professori esittää arvovallallaan kirjoissaan

tällaista; ei tosin evoluutioteorian ja yleisesti luonnontieteen puolesta, vaan kasvatustieteen puolesta.

”Uus-inkvisition ajojahti”

Palkinto myönnettiin Helsingissä Tieteiden talolla 3.12. Kunniakirjaa ei tänäkään vuonna saapunut kukaan noutamaan, mutta Kustannus Oy Uusi Tie kiitti Skepsistä seuraavana aamuna sähköpostilla. Kustantamon mukaan huomionosoitus on jopa merkittävämpi tunnustus heidän työlleen kuin se, että Puolimatkan kirja ”Usko, tiede ja evoluutio” voitti Vuoden kristillinen kirja 2008 -kilpailun yleisöäänestyksen. Kustantamo uskoi, että palkinnosta on hyötyä kirjojen markkinoinnissa, ja toivotti siunattua adventinaikaa koko hallituksen väelle.

Puolimatkan kirjojen palkitseminen herätti vilkasta kirjoittelua Internetin blogeissa ja keskustelupalstoilla. Skepsistä arvosteltiin mm. siitä, että aikaisemmin uskontoon sitoutumaton yhdistys on viime vuosina muuttunut

”Puolimatka syyttää naturalistista tiedettä suljetuksi keskusteluavaruudeksi. Avoimuutta olisi se, jos kristinuskon Jumala otettaisiin tieteellisen keskustelun lähtökohdaksi. Onko tämä Jyväskylän kasvatustieteen sanamagiaa, täydellinen filosofinen katastrofi vai pahaa unta? Jos yliluonnolliset elementit sallitaan, voisimme yhtä hyvin vedota kabbalistiikan numeromystiikkaan, dogonien Amma-jumaluuteen tai wiccalaisuuden kolmoisjumalattaren, jossa on miespuolisiin jumaliin kylästyneille naista riittämiin.”

Matti Kamppinen, Tieteessä tapahtuu 7/2008

jyrkästi kristinuskon vastaiseksi järjestöksi, jonka polttopisteenä on nykyään raamatuntutkimus. Palkinnon myöntämistä kutsuttiin jopa uus-inkvisition tuoreimmaksi ajohahdiksi. Kritiikkiä tuli myös siitä, että Puolimatkan kirjat on tuomittu, koska Skepsis väittää tietävän sä kirjailijan todellisen, piilotetun ja skeptikoita kauhistuttavan motiivin.

Puolimatka itse ei ollut pahoillaan Huhua-palkinnosta. Kotimaan verkkolehti kertoi 5.12., että hän pitää palkintoa osoituksena siitä, että hänen kirjansa ovat olleet niin merkittäviä, että niitä on ollut syytä kommentoida. Skepsiksen

argumentaation epätarkkuutta hän sen sijaan kritisoi. Puolimatkan mukaan esimerkiksi väite, että Jumalasta olisi tarkoitus tehdä tieteellinen hypoteesi, osoittaa Skepsiksen perustavanlaatuisen sekaannuksen.

”Heillä ei ehkä ollut aikaa lukea kirjojani”, Puolimatka arvelee lehdessä. ”Skepsis ry:n perusteluissa ei suoranaisesti vedota käyttämiini argumentteihin. Siinä projisoidaan käyttämiini argumenttien taakse motivaatio, jonka olemassaoloa ei perustella tekstilläni, vaan netistä löydettyllä muiden kirjoittamalla aineistolla, joka ei sisällä viittauksia tutkimuksiini.”

Sokrates

Kirsi Virtaselle

Vuoden 2008 Sokrates-palkintonsa Skepsis ry myönsi toimittaja Kirsi Virtaselle rationaalisen ajattelun edistämisestä radio-ohjelmissaan.

Skepsiksen mielestä Virtanen on mielenkiintoisilla ja ajatuksia herättävillä, raikkailla radiopakinoillaan rohkaissut suurta yleisöä kriittiseen ajatteluun. Tästä on osoituksena ohjelmista tulut runsas palaute ja vilkas keskustelu yleisön keskuudessa.

Skepsis katsoo, että Virtasen radiopakinat YLE Radio 1:ssä herättävät kuulijan ajattelemaan saaden hänet jopa hetkeksi luopumaan tavanomaisesta näkökulmastaan. Virtanen esittää sanottavansa yllättävästi ja ennakkoluulottomalla tavalla, taidokasta satiiria unohtamatta. Hän osaa hätkähdyttää, herättää hauskaasti kuulijansa erilaisilla aiheillaan pakinoissaan, joista kuvastuu vankka taustatyö ja faktoihin perehtyminen.

MARIA STARK. ©

Erityisesti Skepsis on ilahtunut omaperäisestä tavasta, jolla Virtanen on käsitellyt ohjelmissaan näennäistieteitä. Hän on tarttunut aiheisiinsa selkeäsanaisen terävästi, samalla kuulijoitaan vakuuttaen. Skepsis on pannut myös merkille, että Virtanen on tuonut yhdistystä myönteisellä tavalla esille ohjelmissaan.

Palkinnollaan Skepsis ry haluaa muistuttaa, että Yleisradio Oy:n tehtävä julkisen palvelun laitoksena on edistää ohjelmistossaan sivistystä, eikä sitä tarvitse tehdä pelkästään kuivalla tavalla. Nuorekkaat ohjelmat sopivat myös YLE Radio 1:n ohjelmistoon.

Tapio Puolimatka:

Käsitykset testataan moniäänisessä dialogissa

Tapio Puolimatka kommentoi hänen kirjojensa kustantajan saamaa HUUHAA-palkintoa.

Kuvitellaan, että elämme keskiaikaa. Olet kirjoittanut tuhatsivuisen perusteellisesti argumentoidun kirjasarjan, jossa pyrit osoittamaan, että tiede on rajoittamatonta pyrkimystä totuuden löytämiseen ja että tiedettä pitäisi voida tehdä myös ateistisista ja agnostisista lähtökohdista. Kuvitellaan edelleen, että katolisen inkvisition alaosasto arvioi kirjasarjasi seuraavaan tapaan, ilman että millään tavalla viittaa esittämiisi argumentteihin: ”Kirjan tarkoituksena on kaiken opetuksen ja tieteen lähtökohtien heittäminen roskakoriin vain, jotta saataisiin ateistinen fundamentalismi ansaitsemalleen paikalle.” Mitä vastaisit?

Onko tieteen itsekriittisyyden ja avoimuuden mukaista vastata argumentteihin tunteenomaisella leimaamisella ilman perusteluja? Edistääkö tällainen tunneviestintä totuuden löytymistä? Arvioin tätä kysymystä erityisesti Mihail Bahtinin ajatusten pohjalta.

Moniäänisen dialogin ideaa kehittänyt Mihail Bahtin (1895–1975) oli kristitty ajattelija, joka vangittiin vuonna 1929 Neuvostoliitossa ja tuomittiin ”maanalaisen uskonnollisen toiminnan takia” Solovetskin vankileiriin. Vaikean sairauden takia tuomio muutettiin karkotukseksi. Bahtinin pelastukseksi koitui syrjäinen Saranskin yliopisto, jonka rehtori kokosi opettajiksi tuohon tuomittuja sivistyneistön jäseniä.

Bahtinin dialogiajattelun kehitys voidaan nähdä häntä ympäröineen totalitarismin taustaa vasten. Neuvostovaltio edusti monologista ”totuutta”, joka ei sallinut aitoa dialogia, kyseenalaistamista, mielipiteiden vaihtoa, uusien ajatusten kehittelyä, moniäänisyyttä. Bahtin koki voimakkaasti oman äänensä erilaisuuden suhteessa ateistisen valtion viralliseen ääneen. Bahtinilla oli edessään joko alistuminen valtion yksipuoliseen ideologiseen komentoon tai kuulustelut, vankileirit ja karkotukset.

Dialogi totuuden etsintänä

Bahtinin käsityksen mukaan totuus on olemassa riippumatta ihmisten käsityksistä, mutta avoin dialogi edistää sen löytymistä. Ilman dialogia ihmisen tietoisuus jähmettyy yhteen kapeaan näkemykseen. Jännite muiden näkemysten kanssa saa ihmisen tarkistamaan käsityksiään, ottamaan uusia näkökohtia huomioon ja vertailemaan käsitysten perusteltavuutta. Totuutta etsivä ihminen ei pidä käsityksistään kiinni siksi, että ne ovat omia, vaan siksi, että ne kestävät koetteluun. Jokainen kiistelevä näkökulma saatetaan mahdollisimman uskottavaan muotoon ja sitä syvennetään aktiivisesti. Kun näkemykset viedään loogisiin johtopäätöksiinsä, niiden totuutta on helpompi koetella.

Ihminen lähestyy totuutta, kun hän tekee oikeutta vastakkaisille näkökannoille, koska dialogi on paras tapa koetella käsitysten totuutta.

Se, joka ei dialogisesti suhteudu vastakkaisiin näkemyksiin, ei voi olla varma siitä, että hänen käsityksensä edustaa totuutta.

Niinpä Bahtinin kristillisen ajattelutavan mukaan totuus ei ole pelkkä ajatus, vaan persoona, joka on dialogissa kaikkien persoonien kanssa. Bahtin jatkaa näin varhaisten teostensa keskeistä teemaa Kristuksesta ihmiseksi tulleena Jumalana. Jumala ei ole pelkkä yhtenäisen tietoisuus, vaan kolmen persoonan välinen dialoginen suhde.

Ateistinen tieteen määritelmä on ristiriidassa dialogismin kanssa

Olen kirjassani ”Usko, tiede ja evoluutio” argumentoinut, että yritys määritellä tiede yhden uskonnollisen lähtökohdan (esim. ateismin) ehdoilla on luonteeltaan epäkriittinen, koska se estää tieteen perimmäisten lähtökohtien kriittisen arvioinnin ja tekee ateistisen vakaumuksen immuuniksi kritiikille. Tieteessä tulisi vallita pluralistinen vapaus, jossa tutkimusta tehdään erilaisista peruslähtökohdista, jotka käyvät dialogia toistensa kanssa.

Kaikki tieteellinen tutkimus edellyttää kokonaisvaltaista ideaa: (a) maailmankaikkeuden alkuperästä, (b) sen yhtenäisyyden perustasta ja (c) sen perimmäisestä järjestyksestä. Näiden filosofisten perusideoiden tasolla jokaisen tieteen tekijän työhön vaikuttaa hänen uskonnollinen (teistinen, ateistinen, agnostinen) vakaumuksensa, joka on luonteeltaan välittömän peruskomuksen kaltainen. Tieteellisten hypoteesien taso on alisteinen filosofisten perusideoiden tasolle. Yksityiskohtia ei voi ymmärtää ilman käsitystä kokonaisuudesta, ja kokonaiskäsitystä ei rajallinen ihminen voi rakentaa yksittäisiä tosiasioita koskevan tiedon varaan, koska ihminen ei ole kaikkietävä olento. Siksi erilaisten kokonaiskäsitysten on kilpailtava tieteellisessä tutkimuksessa ja niitä on arvioitava selitysvoinan ja johdonmukaisuuden pohjalta.

Moderni naturalistinen tietokäsitys ei tee oikeutta tietoprosessin luonteelle väittäessään, että kaiken tiedon lähtökohdana on yksittäisiä luonnollisia tosiasioita koskeva tieto. (1) Oletuksen mukaan tunnemme maailman ensin tosiasioiden tasolla. (2) Muodostamme käsityksen arvoista vasta toissijaisesti. (3) Jos yleensä on mahdollista tietää jotakin Jumalasta (todellisuuden alkuperästä, yhtenäisyyden perustas-

ta, kokonaistarkoituksesta), Jumalaa koskevan tiedon tulee olla johdettavissa luonnollisista tosiasioista.

Charles Taylorin mukaan naturalismin kolme tietoteoreettista oletusta ovat harhaanjohtavia. Todellisuudessa tietoprosessin järjestys on päinvastainen. (1) Kysymys Jumalasta ei ole tietoprosessin viimeinen askel vaan tietoprosessin lähtökohta, jonka pohjalta kaikki muu jäsentyy. (2) Käsitys Jumalasta ohjaa käsitystä arvoista. (3) Käsitys Jumalasta jäsentää käsitystä tosiasioista.

Olen kirjassani antanut useita esimerkkejä siitä, miten Darwinin ja modernien naturalistien luonnontieteellinen päättely rakentuu tietynlaisen jumalakäsityksen varaan. Jokainen ihminen joutuu ensin ottamaan kantaa Jumalaa, koska yksittäiset tosiasiat on tulkittava kokonaiskäsityksen valossa. Tosiasioiden tulkinta värityy sen pohjalta, millainen käsitys ihmisellä on Jumalasta ja olettaako hän Jumalan olevan olemassa.

Luomisteoria tai älykkään suunnitelman teoria vaikuttaa ensisijaisesti välittömän peruskomuksen ja sen varaan rakentuvien filosofisten ideoiden tasolla. Tässä mielessä älykkään suunnitelman teoria on ikivanha, koska jo Sokrates ja Platon kannattivat sitä (ks. Sedley 2007). Jos Sokrates eläisi tänään, Skepsis ry ei voisi antaa Sokrateelle Sokrates-palkintoa vaan joutuisi antamaan hänelle Huhua-palkinnon.

Lopuksi

Kristillinen käsitys kolmiyhteisestä Jumalasta kolmen persoonan dialogisena suhteena tarjoaa perustan tieteellisen keskustelun avoimuudelle ja itsekriittisyydelle. Tieteellisen keskustelun kannalta on ongelmallista luopua argumenteista ja korvata ne tunteenomaisella leimaamisella, koska tällöin estetään välittömien peruskomusten testaaminen tieteellisessä keskustelussa.

TAPIO PUOLIMATKA

KIRJALLISUUS:

- BAHTIN, M. (1991) DOSTOJEVSKIN POETIIKAN ONGELMIA. ORIENT EXPRESS.
COATES, R. (1998) CHRISTIANITY IN BAKHTIN. GOD AND THE EXILED AUTHOR. CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS.
SEADLEY, D. (2007) CREATIONISM AND ITS CRITICS IN ANTIQUITY. UNIVERSITY OF CALIFORNIA PRESS.
TAYLOR, C. (2007) A SECULAR AGE. HARVARD UNIVERSITY PRESS.

Menee se viisaskin vipuun.

”Huijaus” on kyseenalaisen johdattelun ja manipuloivan ohjauksen pohdintaa, joka muistuttaa terveen järjen käyttämisen tärkeydestä. Teos käy läpi niin uskomushoidot, sensaatiouutiset, väkivaltaiset kultit kuin noitatoritkin.

Kirja on ilmestynyt aikaisemmin nimellä *Usko, toivo ja huijaus - Rohkaisusta johdattelun kautta psykoterroriin*. Saatavana kaikista Skepsiksen tilaisuuksista hintaan 9 euroa.

PSYKO
LOGIA
44. VUOSIKERTA

SUOMEN PSYKOLOGISEN SEURAN
JULKAISEMA TIETEELLINEN
AIKAKAUSLEHTI

6 numeroa vuodessa uusinta psykologista tutkimusta: vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita, ajankohtaisia katsauksia ja uutisia, esitelmää, kirja-arvioita, keskustelua ja väitösluentoja.

Opi uutta psyykkisestä hyvinvoinnista, elämäntapahtumien muistamisesta, mielenterveyshäiriöistä, kumikäsi-illuusiosta, hajautetun työn johtamisen rooleista, psykopatiasta, aivojen mukautuvuudesta ja monista muista psykologian kysymyksistä.

TILAUKSET: psykologia@genealogia.fi

UUSIEN TILAAJIEN
EDULLISET TARJOUSHINNAT
VUODEKSI 2009:

Liittymällä Suomen Psykologisen Seuran jäseneksi 39 € (norm. 48 €), opiskelijoille 15 € (norm. 20 €). Muut henkilöttilaukset 50 € (norm. 53 €), yhteisöt ja laitokset: 60 € (norm. 68 €), henkilöttilaukset ulkomaille 50 € (norm. 55 €).

Etu koskee tutustumistarjouksena lehden uusia tilaajia ja on voimassa vuoden 2008 loppuun.

Skepponen

Kuvat: Risto K. Järvinen ja Denis Galkin

Skepsiksen varapuheenjohtaja Otto J. Mäkelä Skepsiksen jäsenen taikuri Heikki Harhan harhautettavana.

Skeptikko 20 vuotta

Tekijöitä ja lukijoita

Syksyllä 1988 ilmestyi Skepsis ry:n ensimmäinen tiedotuslehti nimeltään ”Skeptikko”. Kyseessä oli 16-sivuinen mustavalkoinen julkaisu, jota lehden ensimmäinen päätoimittaja Hannu Karttunen kutsui pääkirjoituksessaan lehdykäksi. 20 vuotta myöhemmin, joulukuussa 2008 lehden tekijöitä ja lukijoita kokoontui Tieteiden talolle Helsinkiin muistelemaan menneitä ja pohtimaan tulevia.

Hannu Karttunen on ainoa Skeptikon päätoimittaja, joka on voittanut Tieto-Finlandian (”Vanhin tiede. Tähtitiedettä kivikaudesta kuulentoihin”, 1998). Lehden päätoimittajana hän toimi vuosina 1988–1991 sekä 1993–1997.

Skeptikon 20-vuotistilaisuudessa Karttunen kertoi, että hänen epäilijän uransa alkoi Helsingin yliopiston tähtitieteen laitoksella, jossa hän toimi harjoitustyön assistenttina. Karttunen tehtävä oli vastata laitoksen kirjaston puhelimeen, johon keskus yhdisti kaikki omituiset puhelut.

– Aloin ihmetellä sitä humpuukin määrää, jota sain kuunnella. Kirjoitin aiheesta pisteliään artikkelin Tähdet ja avaruus -lehteen. Osittain sen seurauksena päädyin mukaan kokoukseen, jossa Skepsis perustettiin ja tulini valituksi ensimmäiseen hallitukseen.

Karttunen mukaan hallituksen kokouksissa vietettiin ”rattoisasti” aikaa kirjoittamalla jäsentiedotteita ja liimailemalla niihin osoitetarjoja ja postimerkkejä. Melko pian heräsi ajatus laajentaa tiedotteet ihan oikeaksi lehdeksi. Se tiesi lisää työtä, sillä lehden pitää ilmestyä vähintään neljä kertaa vuodessa, jotta se voidaan postittaa normaalia edullisemmalla lehtitaksalla.

– Hallituksessa oli samaan aikaan ammattitoimittaja Matti Virtanen, mutta hän ei voinut ryhtyä päätoimittajaksi, koska oli töissä Helsingin Sanomissa. Tehtävä osui sitten minulle, koska olin jotakin epämääräistä tullut aikaisemmin kirjoittaneeksi.

Ensimmäisen Skeptikon Karttunen teki yhdessä Virtasen kanssa. Myöhemmin osoittautui, että päätoimittaja joutuu aika paljon kirjoittamaan itse juttuja – niin kuin lehdestä edelleenkin näkyy. Toki artikkeleita alkoi tulla myös

muilta, lähinnä hallituksen jäseniltä. Esimerkiksi Nils Mustelin oli erittäin kiitettävä kirjoittaja, hänellä oli aina paljon asiallista sanottavaa.

Lehden saamasta palautteesta Karttunen nosti Tieteiden talolla esiin kaksi, jotka hän julkaisi Skeptikossa 5 syksyllä 1999. Leena Laranja oli kirjoittanut Aamulehdessä 22.10.1989: ”Skeptikko on eräänlainen fossiili, atavistinen jäännös valistuksen ajalta. - - - Harvoin skeptikko on vakavasti otettava tiedemies. Hän on joko ikäloppu taikuri tai urallaan jälkeenyäännyt filosofi. Skeptikko on köyhä ja ahdas ja haluaa, että kaikki muutkin ovat köyhiä ja ahtaita.” Jorma-Veikko Sappinen taas kirjoitti Portti-nimisessä scifi-lehdessä 3/1989: ”Näiden tiedemiehinä mitättömien kyhäilijöiden asenne ei ole enää millään tavalla tieteellinen, vaan fanaattisen kielteinen. - - - Ainakaan tiedemiehillä ei ole varaa minkäänlaiseen omahyväiseen ahdaskatseisuuteen. Maailma ja ihmiskunta ovat kerta kaikkiaan liian arvokkaita jätettäväksi sellaisten saatanan tunarien käsiin.”

Ensimmäisellä päätoimittajakaudellaan Karttunen teki kymmenen lehteä. Sitten hän joutui jäämään tehtävästä pois, koska hänet kutsuttiin töihin Pohjoismaiselle kaukoputkelle Kanarialle. Tuli kiire löytää uusi päätoimittaja. Tehtävään valittiin psykiatrin erikoislääkäri Pekka Roponen.

Pekka Roponen on ainoa Skeptikon päätoimittaja, joka ei päässyt lehden 20-vuotistilaisuuteen paikalle. Hän päätoimitti vuonna 1991 kaksi lehteä, joista jälkimmäinen oli kaksoisnumero. Vuonna 1999 hän pyrki Luonnonlain Puolueen riveistä europarlamenttiin. Puolue mm. ajoi vankiloihin yhteisön stressiä vähentävää transendenttiseen meditaation liittyvää TM- ja joogalentotekniikkaa.

Jäsen numero 12

Tytti Varmavuo-Häikiö on ainoa Skeptikon päätoimittaja, joka ei muistanut sellainen edes olleensa. Hän kertoi antaneensa lehdelle nimensä käyttöön, koska päätoimittaja piti olla olemassa. Varmavuo-Häikiö, silloin nimellä Sutela, päätoimitti Skeptikot vuonna 1992, jolloin lehti ilmes-

Skeptikon päätoimittaja 1998–1991 ja 1993–1997 Hannu Karttunen etsii neulaa taikurin kyynelkanavasta.

Päätoimittajia:

1992: Tytti Varmavuo-Häikiö.

1993: Karlo Kauko.

1998–1999: Marketta Ollikainen
(toimittaja 1993–1997).

2000– : Risto K. Järvinen.

tyi resurssien puutteessa vain kaksi kertaa.

– En kokenut päätoimittajan dead line -paineita enkä muita käytännön ongelmia, sillä todellisuudessa lehteä teki silloin Matti Virtanen.

Varmavuo-Häikiö on koulutukseltaan fyysikko. Vuonna 1982 hän oli talkoilla tehdyn Fysiikka -82 -näyttelyn eräs puuhahenkilö. Näyttelyn pohjalta syntyi Heureka-hanke, jossa hän oli alusta asti mukana. Heureka avattiin vuonna 1989. Lisäksi hän on toiminut tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan puheenjohtajana.

Skepsikseen hän tuli Nils Mustelinin houkuttelemana, hyvin varhaisessa vaiheessa toimintaa. Hän on yhdistyksen jäsen numero 12.

– Kaikkinainen tieteen ja tieteelliseen tutkimukseen perustuva asioiden ymmärtäminen ja tieteellisen tiedon välittäminen on minulle ollut aina hyvin tärkeää.

Yhden numeron mies

Karlo Kauko on ainoa Skeptikon päätoimittaja, joka on toimittanut vain yhden lehden, numeron

1/1993. Hän kertoi tutustuneensa Skepsikseen Skeptikko-lehden kautta. Alkuvuonna 1992 hän sai lahjaksi yhden lehden irtonumeron.

– Luin sen huolellisesti. Se tuntui kiinnostavalta ja monin paikoin jopa hauskalta. Hetken mielijohteesta liityin yhdistyksen jäseneksi.

Elokuussa 1992 Kauko osallistui yhdistyksen kesämatkalle Tallinnaan. Reissussa hän tutustui Nils Musteliniin. Pian matkan jälkeen Mustelin soitti ekonomisti Kaukolle ja pyysi häntä yhdistyksen taloudenhoitajaksi.

– Edellinen taloudenhoitaja oli sairastunut ja koko yhdistyksen talouspuoli oli ihan sekaisin. Kirjanpitoa ei ollut tehnyt kukaan moneen kukauteen ja rahaliikenne ei ollut liikkunut minnekään.

Kauko suostui pyyntöön, ja hyvin nopeasti hän havaitsi olevansa yhdistyksen hallituksessa. Hänen pääasiallinen toimintansa yhdistyksen hyväksi ei liittynyt Skeptikko-lehteen, vaan talouspuolen kuntoon saattamiseen.

– Syyskuussa 1992 kirjoitin ensimmäisen jutun Skeptikkoon. Se käsitteli ufotutkimuksen menetelmiä.

Kauko huomasi hallituksessa, että yhdistyksen aktiivijäsenet eivät olleet tarpeeksi aktiivisia, energiaa lehden tekemiseen ei aina riittänyt. Luvattuja juttuja ei tullut toimitukseen, ainakaan ajoissa. Numero 1/1993 viivästy ja viivästy. Silloin hän ehdotti yhdistyksen hallituksen kokouksessa, että Skepsis palkkaisi sivutoimisen toimittajan lehteä tekemään; toimittajan, joka tekisi lehteä osin harastuksesta, mutta jolle myös maksettaiiin vaatimatonta palkkaa.

Ehdotus meni läpi. Elettiin erästä Suomen pahinta talouskriisin aikaa, joten työstä kiinnostuneita oli kymmeniä. Hakemukset olivat monenkirjavia.

Eräs Ruotsissa asuva nainen ilmoitti voivansa tehdä lehteä Göteborgista käsin. Hän kertoi osaavansa täydellistä suomea, mutta hänen hakemuksessaan ei ollut yhtäkään kieliopillisesti edes melkein kelvollista lausetta.

Muuan toinen hakija pyrki tehtävään seuraavanlaisella hakemuksella: ”Minäkin suhtaudun skeptisesti kapitalistisen yhteiskunnan työväenluokkaa sortaviin rakenteisiin. Tahdon ehdottomasti päästä mukaan tekemään vallankumousta marxilais-leniniläisessä hengessä.”

– Tehtävään valittiin paras: Marketta Ollikainen.

Ammattitoimittaja

Marketta Ollikainen on ainoa Skeptikon päätoimittaja, joka on ammattitoimittaja. Valtiotieteellisen koulutuksen saanut ja Lontoossa journalismia opiskellut, muun muassa Yliopisto-lehteä koko 90-luvun avustanut Ollikainen aloitti Skeptikon toimittajana ja tekijänä vuonna 1993, samalla alkoi Hannu Karttusen toinen päätoimittajakausi. Vuonna 1998 Ollikaisesta

tuli lehden päätoimittaja, jota tehtävää hän hoiti vuoden 1999 loppuun saakka.

– En kyllä muista lähettäneeni hakemusta Skepsikselle.

Ollikainen teki Skeptikkaa freelance-toimittajana. Hänen aikanaan lehtien sivumäärä lisääntyi ja ulkonäkö parantui huomattavasti. Hän päätti lopettaa Skeptikon toimittamisen siinä vaiheessa, kun hänellä ei enää ollut siihen varaa. Lehti vei valtavasti

aikaa ja yhdestä lehdestä sai suunnilleen saman palkkion kuin pienestä jutusta muihin lehtiin.

Skeptikon jälkeen hän on toiminut muun muassa Vapaa-ajattelija -lehden toimitussihteerinä

Skeptikon ”toimitusneuvokset”

Matti Virtanen 1988–1992
 Nils Mustelin 1988–1992
 Pentti Tuovinen 1992
 Marjaana Lindeman 1996–1998
 Jan Rydman 1996–1998
 Hannu Karttunen 1998
 Jukka Häkkinen 2007–
 Juha Merikoski 2007–
 Markku Myllykangas 2007–
 Jussi K. Niemelä 2007–

ja päätoimittajana. Hän oli myös toimittamassa kirjaa ”Paholaisen asianajajan paluu” Risto Seelinin ja Ilpo V. Salmen kanssa vuonna 1997.

Shopping, fucking ja killing

Alusta asti Skepsiksen toiminnassa mukana sekä vuosikausia Skeptikkoon kirjoittanut Ilpo V. Salmi totesi, että mielipidelehden suhde kustantajaansa on tunnetusti kinkkinen. Onko lehti puheenjohtajan ja hallituksen äänitorvi vai itsenäinen, täysin sensuroimaton julkaisu?

– Vanhana journalismin opettajana kannatan hyvin selkeää eroa: yhdistyksen hallitus ja lehden toimitus ovat kuin itä ja länsi, jotka kohtavat vain toimitusneuvostossa.

Suurin haaste Salmen mukaan nykyisin on painotuotteen suhde sähköiseen verkkoon. Pitääkö lehden sisällön sellaisenaan olla oma

kokonaisuutensa vai onko lehti kooste sähköisessä muodossa löytyvistä perusteellisimmista artikkeleista?

– Tämä on paitsi periaatteellinen myös työvoimapoliittinen kysymys. Yhä edelleen yhdistys ja sen lehti pyöivät paljolti talkoolaisten näkymättömien käsien kannattamina. Lehden roolia ja laatua pohdittaessa on kuitenkin muistettava se itsestään selvä seikka, että Kustin kotiin polkema paperi on monelle maaseudun yksittäisjäselle ainut yhteys muihin skeptikoihin.

Nykyjournalismin suurin dilemma ja haaste Salmen mielestä on se, että koko yhteiskunnasta on tullut massamedian pyörittämä julkisuussirkus: mediasta on tullut ensimmäinen valtiomahti, joka valitsee niin missit kuin pressat.

– Tässä postmodernissa shopping, fucking ja killing -elämäntavassa skeptikon velvollisuus on edelleen valistuksen soihdun kannattelu, oli

Tekijöitä ja lukijoita:

Ilpo V. Salmella oli mukanaan Skeptikon ensimmäinen numero.

Markku Javanaisella oli myös mukanaan ensimmäinen numero.

Matti Virtasella ensimmäisiä numeroita on jäljellä laatikollinen.

se kuinka vanhanaikaiseksi leimattua touhua tahansa. Internetin mukana näyttää nimittäin kasvaneen sukupolvi, joka ei tunne edes itseään muuten kuin virtuaalisesti.

Klassikkojuttu

Markku Javanainen liittyi Skepsiksen jäseneksi vuonna 1989 tai 1988 ja on ollut siitä asti samalla Skeptikon tilaaja. Sen verran lehdestä hän heti innostui, että hankki liittyttyään jäseneksi kaikki jo aiemmin ilmestyneet numerotkin.

– Minulla on kaikki lehden numerot mukaan luettuna Skeptikon ensimmäinen numero, ”harvinainen keräilykappale”, kuten päätoimittaja Hannu Karttunen jo ensimmäisen numeron pääkirjoituksessa ennusti.

Javanainen muisteli, että lehden merkitys oli alkuvuosina suuri, jo siitä syystä, että muita tiedonlähteitä ei paljon ollut saatavissa. Ei ollut netin graafisia selaimia nykymuodossa. World Wide Webin selain ”Mosaic” tuli laajempaan käyttöön vasta vuonna 1993, vaikka tätä ennen tietoverkot, mm. decnet, earn/bitnet ja internet olivat olleet jo vuosia käytössä merkkimuotoisina. Skepsiksen hallitus oli jo 1990-luvun alussa teknisesti varsin edistynyt.

– Meillä kaikilla hallituksen jäsenillä oli oma sähköpostiosoite. Lehteä päätoimitti monitaitaja Karttunen, joka myös taittoi lehden itse. Lehden toimittajaksi merkitty Matti Virtanen oli käytännössä lehden toinen päätoimittaja monet vuodet.

Javanaisen oma ensimmäinen kirjoitus Skeptikossa oli vuoden 1990 kesänumerossa. Artik-

keli oli nimeltään ”Skeptistä keskustelua tietokoneverkoissa”, jossa Javanainen esitteli muun muassa sci.skeptic -nimistä news-ryhmää.

– Sitä luettiin merkkimuodossa erillisellä news-selaimella, kuvia tai mitään grafiikkaa ei ollut.

Samassa Skeptikon numerossa on Kari Saaren mainio artikkeli ”Spermainen sunnuntai Sipoossa”, joka kuvaa Skepsiksen kevätretkeä Ior Bockin Lemminkäisen temppeleihin, missä kansainvälinen hippiporukka otti skeptikot pilveä poltellen vastaan samalla kun suomalaiset, palkatut työläiset porasivat valtavaa temppelein johtavaa luolaa auki.

– Lukekaa juttu lehden sivuilta netistä, se on klassikkoainesta!

Järjestötoiminnan empiirisesti havaittava laki näyttää Javanaisen mukaan olevan, että kaiken uuden toiminnan alussa vallitsee suuri innostus. Hänkin luki Skeptikon al-

kuvuosien numeroita kynä kädessä alleviivaten ja marginaaliin merkintöjä tehden, istui kokouksissa ja hallituksessa. Muutaman vuoden kuluksua kuitenkin löytyy saturaatiopiste ja kiinnostus laskee. Tuntuu, että toiminnasta ei saa enää mitään uutta.

Skeptikoiden järjestötoiminnassa ongelma on vielä kaksinkertainen. Syy ei ole skeptikoissa vaan skeptikoiden toiminnan kohteessa, paranormaaleissa ilmiöissä, jotka tarkemmin tutkittaessa aina katoavat. Pseudotiede ei luonteensa mukaisesti oikean tieteen tavoin kehity vaan pysyy dogmaattisesti samanlaisena. Samat jutut toistuvat yhä uudestaan ja uudestaan, näennäistiede ei pitkään tarjoa älyllisen kiinnostuksen kohteita. Uusissa huuhaan muodoissa

Skepsiksen pitkäaikainen sihteeri, Anna-Liisa ”Papu” Rähä, kutsuttiin tilaisuudessa yhdistyksen kunniajäseneksi.

amat peruskuviot toistuvat, ja skeptikolle kehittyvä vähitellen ns. skeptinen näppituntuma tai skeptikkonenä.

– Kun olet kerran tai kaksi käynyt Hengen ja tiedon messuilla, olet käynyt siellä kaikki kerrat – tulevaisuuden messut mukaan lukien.

Luonnonmukaista saattaa olla, että skeptikkojärjestöistä väijäämättä tulee ”EI”-sanojen yhdistyksiä. Tästä on vaikea päästä pois, koska huuhaasta ja muusta pseudotieteestä ei voi olla paljon muuta sanomista kuin kielteistä. Toki tämän sanomisen muodot voivat olla hauskoja. Ja sitähan Skeptikko-lehti onkin Javanaisen mielestä ollut.

Lehden päätoimittajille skeptisen toiminnan luonteesta syntyikin ongelma: miten pitää lehti riittävän kiinnostavana uusien lukijoiden lisäksi myös vanhoille konkareille. Ja lisää paineita printtimedian edustajille syntyy tietenkin netin tarjoamasta tiedon tulvasta.

– Olenkin ihmetellyt Skeptikon kahden viimeisimmän päätoimittajan Marketta Ollikaisen ja Risto K. Järvisen taitoa saada ilmestymään yhä uudestaan meitä kaikkia kiinnostava lehti.

Javanainen kiitti sitä, että lehdessä on ollut runsaasti klassisten skeptisten aiheiden lisäksi myös uusien aihepiirien juttuja kuten ilmastonmuutos, ympärileikkaukset ja myös yleisempiä tieteenfilosofisia

kirjoituksia. Uusia aiheita tietenkin tulee koko ajan kuten ”ekoahdistusterapeutit”, joilla jenkkeissä on jo isot markkinat.

Skepsiksen toiminnan pääalat ovat Javanaisen mielestä tällä hetkellä seuraavat: uskomuslääkintä, kreationismi ja älykäs suunnittelu sekä akateeminen huuhaa, kuten vahva tietore-

lativismi ja vahva sosiaalikonstruktivismi, joka on sosiaalitieteiden oma ”kaiken teoria”. Ja postmodernismi, joka on jo hiipumassa. Akateemisen huuhaan käsittely on yhä tärkeämpää, koska se käyttää tieteen arvovaltaa hyväkseen, mutta ufoja, astrologiaa, selvänäkijöitä, grafologiaa ja muita ”klassisia” skeptikkojen kohteita ei missään nimessä kannata unohtaa, jo senkin vuoksi, että aina tulee uusia sukupolvia, jotka tarvitsevat niistä tietoa ja valistusta.

– Uskonto on jo määritelmällisesti skeptisen toiminnan piirissä, mutta sen käsittelyn määrä on lähinnä politiikka-, ei periaatekysymys. Uskontoa tulee käsitellä kohtuullisessa määrässä, tässä meillä on selvä työnjako Vapaa-ajattelijoiden ja Humanisti-yhdistyksen kanssa.

Taikuri Harha esitti tilaisuudessa ”paranormaalien” ilmiön.

Tutkiva journalisti

Skeptikko-lehtien alkuvuosien eräs kantava voima toimittaja Matti Virtanen ”kiitti” Suomen edellistä taloudellista lamaa siitä, että se pelasti

Skeptikko-lehden. Laman ansiosta saatiin todella päteviä toimittajia hakemaan lehden tekijäksi.

– Jollei Marketta Ollikaista olisi löydetty, lehti olisi saattanut tulla tiensä päähän aivan liian aikaisin. Toivon, ettei lehden loppu ole vieläkään lähellä, vaikka periaatteessa lehden pitäisi tehdä itsensä aikojen saatossa tarpeettomaksi.

Virtanen kertoi nauttineensa lehden tekemisestä – sen jokaisesta hetkestä ja kaikista palavereista Nils Mustelinin kotona. Ne hetket olivat todella tärkeitä myös hänen henkisen kasvunsa kannalta. Skeptikko-porukka oli hänelle jonkinlainen satama, johon hän oli ajalehtinut. Ihan uteliaisuuttaan ja piruuttaan hän lähti hommaan mukaan 1987, kun yhdistys perustettiin.

– Olin nuori toimittaja Hesarissa silloin, joten ensimmäinen lojaliteettini oli Aatos Erkköä kohtaan. Koko ajan jouduin miettimään, mitä voisin Skeptikkoon kirjoittaa. Eikö minun pitäisi ja kannattaisi kirjoittaa mielenkiintoisimmat jutut Hesariin, jolla oli yli miljoona lukijaa, kun Skeptikon painos oli 300 kappaletta?

Porukka oli kuitenkin niin kivaa, että Virtanen halusi olla mukana ihan sosiaalisistakin syistä. Hänelle Javanaisen mainitsema saturaatiopiste tuli eteen, kun ensimmäinen lapsi syntyi 1989, jolloin hänen ”oli jäätävä” lapsen kanssa iltaisin kotiin.

– Skeptikoiden henkisessä satamassa opin ajattelemaan terävämmin kuin aikaisemmin. Siitä on ollut suunnattomasti hyötyä toimittajan ammatissa. Olenkin yrittänyt kohdistaa skeptistä ajattelua muihin elämänilmiöihin kuin parnormaaleihin aiheisiin.

Kun Virtanen taas myöhemmin raivasi itselleen lisää aikaa yhdistystoimintaan, hän oli mukana perustamassa toimittajakollegoiden kanssa Tutkivan journalismin yhdistystä vuonna 1992. Hän uskoo, että on näin pystynyt levittämään skeptistä ajattelua myös journalistikunnan keskuuteen. Vuodesta 1998 hän on ”opetellut televisio-ohjelmien tekoa” Ylessä, jossa hän on toiminut MOT-ohjelman toimittajana ja nykyään tuottajana.

RISTO K. JÄRVINEN

Musiikista vastasi Sirkka Harjunmaa.

”Homeopatia tappoi vauvan”

Kansanvalistaminen on usein turhauttavaa puuhaa. Skeptikossa 2/2008 julkaisin artikkelin ”Hoidettiin homeopatialla – vauva kuoli. Juttussa kerrottiin homeopaatti-isästä, joka ei antanut vauvalleen lääkäreiden määräämiä lääkkeitä, vaan homeopaattisia tuotteita. Vauva kuoli.

Aiheesta syntyi keskustelu Suomi24:n sivuilla webissä. Keskustelu eksyi tyypilliseen tapaan harhapoluille. Jo ensimmäisen kirjoituksen otsikko kertoi, että kirjoitukseni oli ymmärretty väärin: ”Homeopatia tappoi vauvan”.

Kirjoittajan mukaan tutkija oli löytänyt vakavaa ihosairautta sairastaneen lapsen ruumiista huomattavan määrän homeopatialääkitykseen liittyviä jäämiä. ”Näin kertoo viimeinen Skeptikko-lehti. Uskomuslääkitykset pitäisi lailla kieltää!”

Väittely käynnistyi välittömästi: ”Minä sain apua homeopatiasta, kun koululääketiede ei pystynyt auttamaan korvien soimisessa. Kaikilla aloilla on välinpitämättömiä ammatinharjoittajia, myös koululääketieteen harjoittajissa ihmisiä kuolee paljon mm. lääkkeiden sivuvaikutuksiin, mutta täällä kukaan ei nosta niistä haloota.”

Vastaus: ”Kyllä niistä nostetaan haloo, jos ihminen kuolee lääkärin ammattitaidon puutteesta johtuen. Kyllä täällä meillä päin myös helluntailaiset ovat ’parantaneet’ sairaita, mutta yksikään ei ole parantunut pysyvästi.” Vastauksen vastaus: ”Kyllä täällä meidän pitäjässä on ateismilääketieteestä huolimatta kuolleisuus täydet 100%.”

Sitten seurasi lääkekritiikki: ”Kun talidomin yhteys sikiövaurioihin paljastui vakavuudessaan suurelle yleisölle, raskauspahoinvointilääkkeen koko kammottavasta tarinasta tuli yksi aikansa

isoimmista skandaaleista.”

Seuraavaksi hypättiin historiaan: ”Kun 1600-luvulla alettiin ihmisiä leikata, luultiin että siniverisillä oli tosiaan sinistä verta. Vetoaminen joihinkin menneiden aikojen virheisiin on älyllisesti epärehellistä.” Vastaus: ”Sinä uskot nettilegendaan?” Vastauksen vastaus: ”Minun tietoni eivät perustu nettiin, vaan laajaan yleisivistykseen, joten ei kannata olla nokkava.”

Vihdoin päästään itse asiaan: ”Mitäs peliä se tuollainen on, että vaihdetaan nikkii ilman ennakkovaroitusta?” Vastaus: ”Minunkin yksilökuvani on galleriassa.” Vastauksen vastaus: ”*Hyppii innoissaan takaräpylää ja heittää vielä voltin eteenpäin kerien* :D” Vastauksen vastauksen vastaus: ”Aika rankka suoritus kilpikonnalta. Villakoiralle se olisi paljon helpompaa.”

Epäilijän ääni: ”En usko tuota ennen todisteita. Netissä on Skeptikko 1/2008 -lehden sisällysluettelo, jossa ei ole mainintaa homeopatia-artikkelista.” Vastaus: ”Juttu on Skeptikko-lehden sivulla 44.” Vastauksen vastaus: ”Koska minulla ei ole kyseistä Skeptikko-lehteä, kysyin skeptikoilta itseltään. Eräs lehden omistava sanoi, että löytyi, mutta mainitsemaasi lausetta siinä ei ole. Vauvan sanottiin kuolleen lääketieteellisen hoidon puutteeseen.”

Tässä vaiheessa osallistuin keskusteluun omalla nimelläni: ”Mitään jäämiä homeopaattisista tuotteista ei ruumiista löytynyt, koska tuotteissa ei ole mitään vaikuttavaa ainetta. Kirjoituksessa ei kritisoitu vauvan vanhempia vaan sitä, että homeopatia on laillista – lain mukaan vanhemmat eivät siis tehneet mitään virhettä.”

Lopputulos: keskustelu päättyi tähän.

RISTO K. JÄRVINEN

Skeptikko 20 v. sitten

”KÄDESSÄSI ON nyt todella harvinainen keräilykappale, Skepsiksen jäsenlehden ensimmäinen numero. ... Juttuja voi toistaiseksi lähettää ns. päätoimittajalle, joka huolehtii tämän lehdykän tulostamisesta TEX-ladontaohjelman suosiollisella avustuksella. Jos juttu on kovin pitkä, käsittelyä helpottaa huomattavasti, mikäli voit toimittaa sen tietokoneelle kelpaavassa muodossa. Mahdollisia tapoja ovat: 1) 5,25 (360 Kb tai 1,25 Mb) tai 3,5 tuuman DOS-levyke 2) Jos voit käyttää jotain verkossa olevaa tietokonetta, lähetä tekstisi Decnet-osoitteeseen OPM-VAX: :HKARTTUNEN tai EARN-osoitteeseen HKARTTUN@FINFUN.”

HANNU KARTTUNEN

”KULUNUT SYKSY toi ratkaisun yhteensä satoja vuosia kestäneeseen uskonnolliseen kiistaan. Torinon kardinaali Anastasio Ballestero ilmoitti julkisesti lokakuun puolivälissä, että hänen katedraalinsa pyhänjäännöksiin kuuluva niin sanottu Torinon käärinliina on keskiaikainen väärennös. ... Arvoitus ratkesi lopullisesti kirkon uskallettua vuosikausia kestäneen epärointinsa jälkeen luottaa arkeologian perusmenetelmään, radiohiiliajoitukseen.”

MATTI VIRTANEN

”BENVENISTEN KÄYTTÄMÄT liuokset olivat todella sellaisia, että niissä ei voinut olla enää yhtään ainoa vasta-ainemolekyyliä jäljellä. Moiset tulokset eivät vakuuttaneet Naturen toimitusta, joka kehotti häntä tekemään kokeensa uudelleen ja entistä tarkemmin. ... Korjausten jälkeen tulokset näyttivät yhä positiivisia tuloksia homeopatialle. ... Naturen päätoimittaja John Maddox päätti julkaista. Hän asetti kuitenkin Benvenistelle sen ehdon, että Naturen oman tutkijaryhmän on päästävä Insermin laboratorioon tutkimaan kaikki olennainen aineisto. ... Heinäkuussa Maddox lähetti Pariisiin lähellä

sijaitsevaan Insermin laboratorioon tutkijaryhmänsä, johon kuuluivat hänen itsensä lisäksi Yhdysvaltain liittovaltion lääketieteellisen tutkimuslaitoksen NIH:n tutkija Walter Stewart ja Amerikan skeptikoiden yhden miehen iskuryhmä, taikuri James Randi. Ryhmä myllersi laboratoriossa sopimuksen mukaan ja kirjoitti Benvenisten työstä murskaavan raportin, joka julkaistiin heinäkuun lopussa. ... Rohkenen tehdä ennustuksen: Kun homeopatiasta seuraavan kerran jaarotellaan jossakin suomalaisessa tiedotusvälineessä, alan arvostelijat mainitsevat ”arvovaltaisessa Nature-lehdessä julkaistun” Benvenisten tutkimuksen vakuuttavaksi todisteen homeopaattisen liuoksen voimasta.”

MATTI VIRTANEN

”NEUVOSTOLIITTOLAISELLA tutkijaryhmällä oli viime tammikuussa parempi onni Pamirin vuoristossa lähellä Afganistanin rajaa. Uutistomisto Tass kertoi, että tieteellinen retkikunta oli nähnyt lumimiehen yöllä noin 35 metrin päästä. Retkikunnan johtaja selitti Tassille, että oliota ei valokuvattu, koska ”sen arveltiin säikkyvän salamavaloa”. Hmmm...”

MATTI VIRTANEN

”KOIVULA YRITTÄÄ vakuuttaa lukijaa esittelemällä suuren määrän havaintokertomuksia. Niillä on kuitenkin vain kaunokirjallista arvoa, sillä ne hyväksytään kriittittömästi, ilman minkäänlaista analyysiä. Skeptisemmät ufotutkimukset Koivula kuittaa vajaan kahden sivun katkeransävyisellä hyökkäyksellä Philip Klassia, Donald Menzeliä ja Carl Sagania vastaan. Samassa rytkäksässä saa osansa myös Skepsis yleensä ja Nils Mustelin erityisesti, sekä ilmeisesti myös allekirjoittanut, vaikka nimeä ei mainitakaan.”

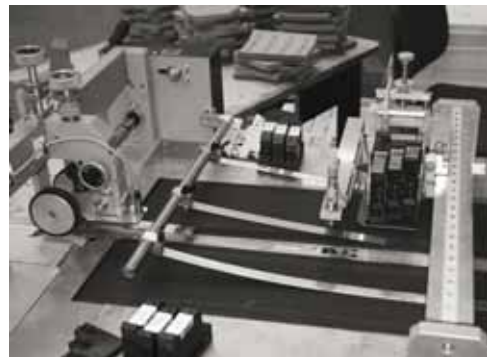
HANNU KARTTUNEN

SKEPTIKOT VERKOSSA: WWW.SKEPSIS.FI/LEHTI

Näin lehti syntyy

Skeptikko-lehti saa alkunsa päätoimittajan tietokoneelta, jonka sähköpostiin saapuu sekä tilattuja että tilaamattomia juttuja.

Tilatuista jutuista julkaistaan 100 prosenttia, tilaamattomista noin 30 prosenttia. Päätoimittajan itsensä kirjoittamista jutuista julkaistaan – 100 prosenttia.

Stiftauskone nitoo Skeptikon sivut yhteen.

Vasen sivu: Meripainon toimitusjohtaja Hannu Hakala tarkastaa Skeptikon painoarkkeja.

Jarno Ruotsalainen taittaa Skeptikko-lehteä
4/2008. Käsittelyvuorossa lehden kansi.

Kun materiaali alkaa olla kassassa, jutut ja kuvat lähetetään taittoon. Skeptikko on tämän vuoden kolmannesta numerosta lähtien taitettu Tampereella. Taitosta vastaa Tampereen seudun työllistämisyhdistys Etappi ry, jonka tarkoituksena on pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä paikalla käyvien fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn parantaminen.

Etappi toimii tavoitteellisenä työssäoppimis- ja hyvään elämään ohjaavana ympäristönä, mikä parantaa työttömien työllistymismahdollisuuksia ja hyvinvointia. Työpajojen työvalmennus antaa työelämän ammattitaitoja, -tietoja ja osaamista. Tämä tukee hakeutumista avoimille työmarkkinoille sekä ammatilliseen jatkokoulutukseen.

Etappin työpajoja ovat mm. autoasennuspaja,

entisöintipaja, polkupyöräpaja, puutyöpaja, tekstiilipajat ja verhoilupaja. Skeptikko taitetaan atk-/mediapajassa, joka toteuttaa lehtien taiton lisäksi mm. esitteitä, käyntikortteja, kirjoja, julisteita, tiedotteita, kalvoja, sähköistä viestintää, Internet-sivuja, multimediaa, pienimuotoisia videoprojekteja ja powerpoint-esityksiä.

Taittovaiheessa mediapaja taittaa sivuja, päätoimittaja tekee muutosehdotuksia, mediapaja taittaa sivuja, päätoimittaja tekee korjausehdotuksia, mediapaja taittaa sivuja, päätoimittaja toimittaa lisää materiaalia, mediapaja taittaa sivuja, päätoimittaja huomaa vielä yhden tavutusvirheen. Taittovaihe kestää noin pari viikkoa.

12 000 arkkia tunnissa

Skeptikko on vuodesta 2004 lähtien painettu Orivedellä. Lehden painaja MeriPaino on osa

Oriveden Sanomalehti Oy:tä, johon kuuluvat myös Oriveden Kirjapaino ja Oriveden Sanomat.

Lehti tulee painoon kahden tietokoneen välillä toimivan FTP (File Transfer Protocol) -tiedonsiirtomenetelmän avulla. Mediapaja lähettää lehden valmiina pdf-tiedostona kirjapainon painopinnanvalmistukseen. Siellä painopinnanvalmistaja tarkastaa tiedoston ja printtaa siitä paperivedokset, jotka lähetetään päätoimittajalle ja taittajalle katsottavaksi. Heidän tarkastuksensa jälkeen taittaja lähettää korjatuista sivuista uudet tiedostot painoon.

Tämän jälkeen painopinna valmistaja ajaa sivutiedostot asemointiohjelmaan, joka tekee arkkiaseinnon painolevyjen tulostusta varten. Painolevyt tulostetaan levytulostimessa suoraan asemoidusta tiedostosta. Painolevy on 0,3 mm paksua alumiinia, joka on pinnoitettu valonherkällä kalvolla.

- Samalla, kun arkkiaseinnointi tehdään, muodostuu ohjaustiedosto painokoneelle koneen asetuksia varten. Tämä ohjaustiedosto siirtyy painokoneen tietokoneelle johtoja pitkin, painon toimitusjohtaja Hannu Hakala kertoo.

Painossa painaja vie painolevyt koneeseen. Levyt kiinnittyvät painokoneeseen puoliautomaattisen syöttölaitteen avulla. Painaja tuo paperin koneen alustuspäähän ja tekee työn asetukset tietokoneen avulla painokoneeseen. Painaja ottaa muutaman vedosarkin ja katsoo, että

kohdistukset ja värinsäädöt ovat paikallaan ja aloittaa painoarkin ajamisen.

Lehden sivut painetaan 16-sivuisina painoarkkeina, joissa sivut ovat sidonnan vaatimassa järjestyksessä. Painoarkin koko on Oriveden Kirjapainon koneessa 52x72 cm ja painonopeus 12 000 arkkia tunnissa.

- Painokone on kaksi vuotta sitten hankittu viisi värinen kääntölaitteella varustettu Heidelberg Speedmaster, Hakala esittelee.

Painamisen jälkeen painoarkit siirtyvät jälkikäsitteilyyn, jota painoissa yleisesti kutsutaan sitomoksi. Siellä painoarkit leikataan ensin nelisivuisiksi palasiksi, jotka viedään kokoojokoneeseen. Tällä koneella arkit kerätään päällekkäin oikeassa järjestyksessä, sidontahakaset kiinnitetään lehden selkään, koko nippu taiteetaan kerran ja etureuna leikataan puhtaaksi.

Valmiit lehdet postitetaan suoraan lehden tilaajille. Skepsiksen sihteeri lähettää painoon postitusta varten tilaajatiedoston, joka muokataan postin vaatimaan järjestykseen. Tämä muokattu tiedosto siirretään osoitetulostuskoneeseen ja siellä lehti kerrallaan ajetaan mustesuihkutulostuksena osoitteet lehden takakanteen.

Sen jälkeen lehdet niputetaan postin ohjeiden mukaisiin nippuihin ja viedään postiin kuljetettavaksi tilaajille. Lehden painos on tällä hetkellä 1750 kappaletta.

RISTO K. JÄRVINEN

Pohjois-Karjalan Maan ystävien ilmastolakia vaativa kulkue koki kovia Joensuun kävelykadulla. Pingviineiksi ja kansanedustajiksi pukeutuneiden performanssi oli vasta aloittanut kulkunsa, kun yllättäen heidän kimppuunsa hyökkäsi kaksi tuntematonta varusmiestä. Pingviinejä tönittiin ja vedettiin nokasta, ja kansanedustajiksi pukeutuneilta yritettiin repiä heidän naamareitaan.

WWW.KARJALAINEN.FI 5.12

Valoilmiö. Finnairin Oulun-lentokoneen miehistö todisti outoa valoilmiota itäisellä taivaalla, mutta jo seuraavaan iltaan mennessä viranomaiset tunnistivat ilmiön auringoksi.

ILTALEHTI 5.12.

Italialaisen ydininsinööri Felice Vincin uuden hypoteesin mukaan Eeden, eli myyttinen Aatamin ja Eevan asuttama Raamatun paratiisi, ei olisikaan sijainnut Mesopotamiassa, vaan Inarin seudulla Lapissa. - - - Raamatussa lukee edelleen: ”Niin Kain poistui Herran kasvojen edestä ja asettui asumaan Noodin maahan, itään päin Eedenistä (Genesis 4:16). Enontekiön, eli Eedenin itäpuolella, Venäjän Lapissa on Notojoki ja Notozero-järvi (suomeksi Nuorttijärvi). Niiden nimet muistuttavat ”Noodin maa”-nimeä. Joen eteläpuolella on Kainuun alue, joka taas muistuttaa Kain-nimeä. ... - Lopuksi, Nooalla oli kolme poikaa: Seem, Haam ja Jaafet. On hämmästyttävää, miten myös nimet Seem ja saami, saamelainen, muistuttavat toisiaan. Saamelaisilla oli pyhä tunturi, Saana, joka muistuttaa heprealaisten pyhää vuorta, Siinaita, Vince sanoo.

ILTALEHTI 4.12.

Itäisellä taivaalla, ehkä hieman Oulun pohjoispuolella, hehkui tiistaiamuun pimeydessä noin seitsemän aikoihin kuuta kirkkaampi valoilmio. Kaksi valopalloa tai pistettä loisti noin viiden

minuutin ajan, kunnes ne sammuiivat. Valoilmiö nähtiin ainakin kahdessa lentokoneessa. Nyt valoilmioille on löytymässä yksinkertainen selitys: venäläisen sotilassatelliitin laukaisu radalleen. Venäjä laukaisi Cosmos-2446 -satelliitin Plesetskin avaruuskeskuksesta Pohjois-Venäjältä noin 7.00 Suomen aikaa.

ILTALEHTI 3.12.

Irlantilainen vedonlyöntifirma Paddypower lupaa maksaa panokset viisinkertaisina takaisin, jos Jumalan olemassaolosta esitetään tieteelliset todisteet ensi vuoden loppuun mennessä. ... - Skepsis ry:n varapuheenjohtaja Otto Mäkelä näkee vedossa ongelman. - Tieteen filosofiassa kiistellään edelleen, voiko Jumalan olemassaoloa osoittaa tai kiistää. Että mikä olisi se todiste? - Olisihan se toki vakuuttavaa, jos Jumala ilmestyisi henkilökohtaisesti Kuopion torille, Mäkelä tuumaa. Hän ei kuitenkaan aio laittaa rahojaan likoon Jumalan puolesta. - Tiede perustuu siihen, että luonnossa tapahtuu asioita, jotka voidaan järjestellä ymmärtää. Siihen ei sovi tontut, menninkäiset, yksisarviset eikä Jumala.

ILTALEHTI 21.11.

F1-sarjan kärkikuskit Lewis Hamilton ja Felipe Massa eivät luota MM-taistossa enää vähän väliä reistailevaan tekniikkaan. Nyt haetaan apua käytetyistä kalsareista ja keskusteluita lusikantaivuttelijan kanssa. ... - Minulla on taikauskoinen suhtautuminen alushousuihini, jotka ovat samat lauantaina ja sunnuntaina, Massa paljasti uutistoimisto AP:lle. MM-sarjaa seitsemällä pisteellä johtava Lewis Hamilton on puolestaan keskustellut Uri Gellerin, maailmankuulun julkkisesiintyjän kanssa. ... Massa ymmärtää kilpakumppaniaan. - Kaikki, mikä rauhoittaa ja auttaa kisaan valmistautumisessa, on hyödyllistä.

ILTA-SANOMAT 22.10.

Tansaniassa maan albiinoinhin kohdistuva murha-aalto jatkuu. Tuorein uhri oli kymmenvuotias tyttö, joka murhattiin maan länsiosassa vain muutama tunti sen jälkeen, kun maan presidentti Jakaya Kikwete oli vaatinut murhajoukkojen vastaisen toiminnan tehostamista. ... Tansanian presidentti pitää typeränä joidenkin ihmisten käsitystä, että albiinoilla olisi taikavoimia ja että heidän ruumiinosansa voisivat tuoda rikkautta.

YLE.FI/UUTISET/ULKOMAAT 21.10.

Alitalian matkustajakone oli lähellä törmätä tunnistamattoman lentävän esineen kanssa Britanniassa vuonna 1991. ... BBC:n mukaan Alitalian kone oli matkalla Heathrown lentokentälle Lontooseen, kun kapteeni havaitsi ohjusta muistuttavan esineen lentävän koneen ylitse. Tapaus jäi avoimeksi, sillä Britannian puolustusministeriö luopui lopulta tutkimuksista. Ministeriön mukaan esine ei ollut ainakaan ohjus, säähavaintopallo tai raketti. Alitalin tapaus on dokumentoitu Britannian Kansallisarkistoon, joka julkisti äskettäin 14 vuosina 1986-92 tehtyä ufohavaintoa.

HELSINGIN SANOMAT 21.10.

Japanilaisryhmä: Löysimme lumimiehen jalanjäljet. - Jalanjälki oli noin 20 senttimetriä pitkä, ja se näytti ihmisen jalanjäljeltä, japanilaista tutkimusryhmää johtanut Yoshiteru Takahashi kuvaili uutistoimisto AFP:lle Nepaliläisessä Katmandussa. Takashin seitsenhenkisen ryhmä oli palannut Katmanduun Himalajan vuoristosta retkeltään, jonka tavoitteena oli löytää myyttinen lumimies, jeti.

WWW.ILTALEHTI.FI 20.10.

Tuomioistuin on hylännyt entisen Nebraskan osavaltion senaattorin Ernie Chambersin kahteen. Chambers halusi haastaa jumalan oikeuteen, mutta tuomioistuin katsoi, ettei jumalaa voi haastaa oikeuteen, sillä hänellä ei ole kirjatua kotiosoitetta. Chambersin mukaan jumala on terrorisoinut häntä ja hänen äänestäjiään Omahassa "aiheuttaen kuolemaa ja tuhoa miljoonille maan asukkaille".

HELSINGIN SANOMAT 16.10.

Puhelinennustajat ovat aiheuttaneet pienen skandaalin Norjan suurkäräjillä. Työväenpuolueen kansanedustaja Saera Khan soitti 793

kertaa ennustajille yhdeksän kuukauden aikana. Hän istui puhelimesta yhteensä 133 tuntia. Khanin yhden vuosineljänneksen puhelineläytyksen nousi 48 000 kruunuun (noin 5700 euroon), kun keskivertokansanedustajan puhelineläytyksen on 20 000 kruunua vuodessa. Työväenpuolueelle selvisi Khanin "poliittisten neuvonantajien" luonne vasta muutama päivä sitten. Työväenpuolue vakuutti kuitenkin torstain kriisikokouksen jälkeen, etteivät ennustajien neuvot ole päässeet vaikuttamaan Norjan demarien päätöksiin tai politiikkaan.

HELSINGIN SANOMAT 9.10.

Pohjalaisesta mielenlaadustaan tunnettu emeritusprofessori Heikki Ylikangas ei luovu näkemystään, jonka mukaan jatkosodan aikana teloitettiin tai ammuttiin karkurina ainakin 250 suomalaissotilasta. ... Ylikangas oli paikalla tiistaina "Teloitettu totuus – kesä 1944" -kirjan julkistamistilaisuudessa. Keskustelu ylti melkoiseksi väittelyksi historiantutkimuksen luonteesta ja todisteiden voimasta. ... Ylikangas opasti nuorempiaan tutkimuksen tekemisestä. Historiantutkimuksessa voidaan hänen mukaansa tukeutua myös arvioihin; on asioita, joihin ei yksinkertaisesti löydy dokumenteissa vastausta. ... Kirjan tekijöistä tohtori Jukka Kulomaa oli sitä mieltä, että väitteen pitää nojautua todisteisiin. Hänen mielestään on lukijoiden harhaanjohtamista, jos jotkut asiat perustuvat vain "arvioihin".

UUTISPÄIVÄ DEMARI 8.10.

Vieroitushoidoissa ja sairaaloissa rampannut soultähti Amy Winehouse on rämpinyt huonossa olossaan jo tarpeeksi kauan. Samaa mieltä ovat laulajattaren läheisten lisäksi myös skientologiuskovaiset, jotka ovat tarjoutuneet auttamaan Amya tämän ahdingossa. Amy kertoi lähipiirilleen saaneensa puheluita Los Angelesissa sijaitsevalta kirkon "julkisosastolta". Brittilehti Daily Mirrorin saamien tietojen mukaan Amy on jo harkinnutkin liittyvänsä skientologieihin.

VIIHDE.MTV3.FI/UUTISET 5.10.

19-vuotias nuori mies soitti mission sielunhoitopuhelimeen. Hän seisoj kerrostalon katolla ja aikoi hypätä alas tappaakseen itsensä. "Kukaan ei rakasta minua, olen aivan yksin. Ei ole ketään eikä mitään, mitä varten eläisin." ... Pu-

helinsielunhoitaja Sergei lähti heti paikan päälle kerrostalon katolle. Hänen viestinsä pojalle oli: ”Jumala rakastaa sinua! Et ole yksin. Sinulla on paljon ystäviä. Vien sinut ystäväsi luokse. Olet heille tärkeä!” Nuori mies tuli alas katolta. Hänet vietiin seurakunnan nuorten tilaisuuteen, tuli uskoon, sai ystäviä ja jäi elämään.

IRR-TV:N ILMOITUS, VANTAAN LAURI 2.10.

Kiinan valtion uutistoimisto Xinhua huijasi kertoessaan avaruuslennosta. Xinhuan verkkosivuilla kuvattiin vauhdikkaasti lennon onnistumista sekä lennonjohdon ja taikonauttien keskusteluita. Raketti ei kuitenkaan ollut uutisen ilmestyessä vielä edes lähtenyt matkaan. Xinhuan mukaan juttu julkaistiin vahingossa ennen aikojaan. Uutinen ehti olla luettavissa tunteja, ennen kuin se vedettiin pois. ”Chanjiang ykkösellä on yhteys maaliin. Ohjaamon ilmanpaine on normaali. Hapen paine ohjaamossa on normaali”, eräs lennonjohtajista kertoi jutun mukaan samalla kun taustalta kuului muka hurrausta ja aplodeja.

ILTA-SANOMAT 26.9.

Oscarilla palkittu näyttelijä Nicole Kidman arvelee Australian Outback-vesiputouksessa uimisen lisänneen hänen hedelmällisyyttään ja auttaneen häntä raskaaksi tulemisessa. 41-vuotias tähti kärsi pitkään lapsettomuudesta. Heinäkuussa hän kuitenkin synnytti kauan kaipaamansa tyttären. Kidman kertoo tulleen raskaaksi kuuden muun naisen tavoin uituaan pienen maaseutukaupungin vesissä eepin romanttisen elokuvan ”Australia” kuvausten aikaan.

HTTP://ABCLOCAL.GO.COM 25.9.

Akupunktio on yhtä tehokas ja pitkäkestoinen apu rintasyövän hoitojen tyypillisiin sivuvaikutuksiin kuin tavanomaiset lääkehoidot. Sivuvaikutuksiin kuuluvat muun muassa yöhikoilu, kuumat aallot ja äärimmäisen voimakas hikoilu. Akupunktion eduksi voi lukea myös sen, ettei sillä itsellään ole sivuvaikutuksia kuten lääkähoidolla, ilmenee yhdysvaltalaisen syöpätutkimusseura ASTRO:n vuosikokouksessa Bostonissa julkaistusta tutkimuksesta. Tutkimus oli ensimmäinen laatuaan. Akupunktio myös lisäsi hyvinvoinnin tunnetta, energisyyttä ja joissakin tapauksissa seksihaluja, mitä lääkkeet eivät saaneet aikaan. Satunnaistetussa hoitoko-

keessa verrattiin akupunktiohoitoa venlafaksiini-lääkkeeseen, muttei lumeakupunktioon. Akupunktion vaikutusmekanismi saattaa siis olla plasebo.

WWW.TIEDE.FI 23.9.

GOD HATES FINLAND. God hates Finland, for abandoning God in favor of fags, passing laws in flagrant defiance of God’s Word, criminalizing Gospel preaching against fags. GOD SENT THE SHOOTER. THANK GOD FOR 9 DEAD. Yes, indeed. Today. At least 9 students at a college in Kauhajoki, Finland, were killed. God sent the 22-year-old man to shoot them dead – in punishment for Finland’s sins.

WWW.GODHATESFAGS.COM – WESTBORO BAPTIST CHURCH IN TIEDOTE 23.9.

Kuolemanrajakokemuksista on tekeillä laaja tutkimus. 25 sairaalassa Englannissa ja USA:ssa tullaan tutkimaan 1500 potilasta, jotka jäävät henkiin sydämen pysähtymisen, keuhkojen toiminnan lakkaamisen tai aivotoiminnan loppumisen jälkeen. Southamptonin yliopiston koordinoimassa kolme vuotta kestävässä tutkimuksessa tullaan sairaaloiden saleihin sijoittamaan hyllyille kuvia, jotka voi nähdä vain ylös nousseena henkenä katosta alas katsomalla. ”Jos yksikään potilas ei näe tai muista kuvia, kuolemanrajakokemukset osoittautuvat harhoiksi tai virheellisiksi muistoiksi”, kertoo tutkimusta johtava tohtori Sam Parnia.

NEWS.BBC.CO.UK 18.9.

Vuonna 2003 Iontoolainen Daily Telegraph julkaisi etusivun jutun, jonka mukaan maailmanloppu tulee vuonna 2060. Jerusalemin kansallisen ja yliopistokirjastossa sijaitsevasta Isaac Newtonin vuonna 1704 kirjoittamasta kirjeestä nimittäin ilmenee Newtonin päätelleen Danielin kirjan avulla, että maailma loppuu 1260 vuoden jälkeen pyhän saksalais-roomalaisen keisarikunnan perustamisesta. Tuoreessa bestsellerissä ”Temple at the Center of Time: Newton’s Bible Codex Deciphered and the year 2012” väitetään, että Newton oli laskenut väärin roomalaisen keisarikunnan perustamisen. Kirjan kirjoittajan David Flynnin tekemien ”oikeiden” laskelmien mukaan maailmanloppu tuleekin jo vuonna 2013.

WWW.WORLDDAILY.COM 16.9.

Erään ufokuvan tarina

Skepsiksen mediacouncil sai tehtävän: onko ufokuva aito. Ratkaisu syntyi alle puolessatoista tunnissa.

4.11.2008 klo 09.06

Skepsiksen sihteeri välittää yhdistyksen mediacouncil-sähköpostilistalle Etelä-Suomen Sanomista tulleen viestin. Lehden lukija on lähettänyt toimitukseen ufokuvan. Kuvaaja kertoo, että eilinen auringonlasku paljasti myös lyhyen hetken ajan oudon vierailijan Lahden yllä – kuu se ainakaan ollut. Lehden kuvapäällikkö kysyy Skepsikseltä, voiko otoksen alkuperäisyyttä tutkia. Häntä epäilyttää se, että lahtelaisuuden symboli hyppymäki on ”satumalta” saatu samaan kuvaan ufon kanssa.

4.11.2008 klo 10.04

Mediacouncilin jäsen KK vastaa, että kuva näyttää kameran linssien kalvotuksen aikaansaamalta heijastumalta. ”Toisaalta nykyään digikamerakuvia ei juuri kannata todesta ottaa, niitä on liian helppo muunnella. Jos jollakulla on aikaa ja taitoa tutkia alkuperäinen muistikortti kamerasta, niin sillähän se kai selviää.”

4.11.2008 klo 10.12

Jäsen JI kirjoittaa myös, että digikaudella kuvien todistusvoima jonkin ylimaallisen ilmiön suhteen on likimain olematon, jos joku haluaa

todella jekuttaa. ”Kuviahan voidaan muuttaa pikseli pikseliltä.” Häntä epäilyttää saateviestin lyhyys. ”Onko kuvaaja itse tietoinen siitä, että kyseessä on esimerkiksi lentokone, mutta hän haluaa antaa sille taiteellisessa mielessä myös vertauskuvallisen sisällön? Jos kuva tosiaan on vilpittömästi outona ilmiönä otettu, niin syitä voi sitten lähteä haarukoimaan.”

JI:n mukaan kuvan ottajalta pitäisi saada paljon lisätietoja. Oliko ilmiö liikkuva (esimerkiksi lehtokoneen tai helikopterin valot pilviverhon läpi) ja jos, niin mihin suuntaan se liikkui, kuinka kauan ilmiö kesti, miten se mahdollisesti liikkeessaan muuttui, liittyikö ilmiöön ääntä vai estivätkö ympäristön hälyäänet mahdollisen ilma-aluksen kuulumiseen? Myös kuvan otto- paikka ja ilmansuunta pitäisi tarkentaa.

Hänkertoolähettävänsäkuvastakopionasian- tuntija HL:lle Tuorlan observatorioon Turkuun.

4.11.2008 klo 10.15

Jäsen A kertoo, että hänellä on samanlaisia ”sironneita” heijastuskuvia paperikorillinen. ”Vanhan digin linssi naarmuuntui tai muuten hajosi tai sinne pääsi pölyä – havaitsin asian vasta, kun avasin kuvat ruudulle. Harmitti. En kuitenkaan usko, että sama UFO osui millil-

leen samaan paikkaan eri kuvissa puolisen-
taa kertaa. Lahden ufokuvan heijastuksen su-
meus (muu kuva on melko tarkka) voisi puhua
linssissä olevan pölyn puolesta. Joku kuvaus-
ekspertti voisi heittää paremman arvauksen.”

4.11.2008 klo 10.23

Jl kirjoittaa jälleen. ”Tuo heijastuma kuulostaa
hyvältä siinä mielessä, että kohteen outo muoto
voisi selittyä sillä. Jos aurinko näkyy vain puo-
liksi pilvien takaa (vaikkei se suoraan aurinkoon
katsoen kirkkauden vuoksi erotukaan), niin tuo
valoläikkä voisi olla auringon kuva, jossa sen
puolipallomaisuus toistuu. Jos näin on, kuvaaja
on varmasti asiasta tietoinen ja on lähettänyt sen
pieni jekku mielessä. Silloinhan hän ei nähnyt
kohdetta itse, vaan se tuli esiin vasta kamerassa.

4.11.2008 klo 10.27

Asiantuntija HL kertoo, että kuva on kyllä aito,
mutta kyseessä ei ole oikea ufo. Kyseessä on
kameran linssistöissä tapahtunut sisäinen hei-
jastuminen. ”Jos katsotte tarkkaan, huomaatte
pilviä vasten olevassa täplässä Auringon pyö-
reän ääriiviivan ja jopa Auringon edessä ole-
vat pilvet!” Hänen mukaansa yksi tyypillinen
kohta, missä ”haamukuvia” esiintyy, on ku-
van kohta, joka on symmetrinen kuvan keski-
pisteen ja kameran optisen akselin suhteen.

4.11.2008 klo 10.50

Virolainen skeptikko MV toteaa, että kuva ei
näytä olevan tahallaan muokattu (Photoshop –
levels). ”Se voisi olla voimakkaan valonheittimen
heijastama valo pilviltä. Tallinnassa tällaisia va-
loja on hotellien ja kasinojen lähellä. Jos se olisi
auringonvalon heijastus matalalta pilventupsul-
ta, odottaisin sen olevan vähän punaisemman.
Se voi kyllä olla myös linssin ja kameran sisähei-
jastuksien työ, kun kuva on otettu päin kirkasta
valoa. Riippuu siitä, mitä kuvan ottaja itse sanoo
– näkikö hän valoilmion myös paljain silmin vai
ainoastaan myöhemmin kuvia katsellessaan.”

4.11.2008 klo 11.30

Virolainen MV on uudestaan äänessä. Hän
lähettää listalle muokkaamansa Lahden ufo-
kuvan, jossa kuvan keskipiste on merkitty
punaisella ja sen ympärille on laitettu pyö-
reä heijastus, joka on melkein, mutta ei ihan
täsmälleen symmetrinen auringon suhteen.

5.11.2008 klo 00.41

Yhteenvetona mediacouncilin poimimis-
ta tiedoista OM vastaa Etelä-Suomen Sano-
mien tiedusteluun, että kaivelemalla kyseis-
tä jpeg-tiedostoa sieltä paljastuu seuraavaa:

File name: UFO 3.11.2008 007.jpg

File size: 51366 bytes

File date: 2008:11:05 01:38:13

Camera make: Panasonic

Camera model: DMC-LX1

Date/Time: 2008:11:03 15:59:43

Resolution: 800 × 450

Flash used: No

Focal length: 19.2mm (35mm equivalent: 85mm)

Exposure time: 0.0100 s (1/100)

Aperture: f/4.5

ISO equiv.: 80

Whitebalance: Auto

Metering Mode: matrix

Exposure: program (auto)

”Panasonicin DMC-LX1 on kompaktikamera,
jossa on 8.4 megapikselinen 16:9 kuvasuh-
teen CCD, automatiikalla 1/4-1/2000 sekun-
nin valotus, ISO 80, 100, 200, 400 herkkyys,
Leican 28-112 mm (35 mm equiv.) optiik-
ka F2.8-F8 aukoilla, eli kuvatiedoston muo-
to ainakin vastaisi varsin kauniisti kameran
tietoja. Päiväyskin taitaa olla mitä kuvaa-
ja esitti (”file date” lienee kameran kuvien
purkuajankohta tietokoneelle). Kuvan varsin
matala resoluutio 800×450 ei ole ainakaan ne-
tistä löytyvien tietojen mukaan suoraan sellai-
nen, jota kamera tuottaisi eli kyseessä ei liene
alkuperäinen kamerasta tullut kuva. Tähän ei

tietenkään koskaan oikein voi luottaa; saattaa-han olla, että kameran softan jokin uudempi versio tekee näinkin matalaresoluutioisen kuvan.”

”Lisäksi on vielä todettava, että nykyisellä digitaali-aiakaudella mihin tahansa vain digitaalissa muodossa tarjottuun (mahdollisesti muokattuun) materiaaliin joutuu suhtautumaan varsin suurella varauksella. Yleensä ottaen tällaisten tapauksien perusteelliseen tutkimiseen tarvittaisiin tarkemmat tiedot kuvan ottamispaikasta, ilmansuunnasta (melko länteen päin tässä on kuvattu, jostakin hyppyrimäen itäpuolelta) ja muista tarkentavista tiedoista.”

”Kuvaaja ei suoraan sanonut oliko hän itse nähnyt kuvaushetkellä mitään erikoista, mutta tällainen suoraan aurinkoon päin kuvaaminen tarjoaa hienot mahdollisuudet kameran optiikan sisäisiin heijastuksiin (”lens flare”). Tässä tapauksessa kyseessä näyttäisi olevan kuvan (ja siten optiikan) keskipisteen kanssa symmetrisesti oleva ylösalainen auringon heijastuma, osin peittävine pilvineen ja puunoksineen kaikineen.”

”Esimerkkejä vastaavista valokuvi-ta löytyy Skepsiksen kirjasta ”Paholai-

sen Asianajaja”, joka on saatavilla kokonaan verkossa: http://www.skepsis.fi/jutut/paholaisen_asianajaja/luku7.html”

19 päivää myöhemmin

Skeptikko-lehti pyytää kuvan ottaneelta Jorma Määttäältä lisätietoja kuvaushetkestä ja painokelpoista versiota lehteen painamista varten. Määttä lähettää kuvan ja vastaa:

”Kuvasin 3.11.2008 digikamerallani komeaa auringonlaskua parvekkeeltamme. Siirsin parvekelasin syrjään, jotta kuvan laatu olisi virheetön. Otin pari kuvaa, joissa tähän tallentui mainittu valoilmiö. Näin jälkepäin luulen, että kyseessä on vain vastaan paistavan auringon aiheuttama epäsuora heijaste kameran kennoon. Mitään ääntä tai muuta poikkeavaa en kuullut tai nähnyt. Kamerani oli Panasonic DMC-LX1 ja kuvaushetki kameran kellon mukaan 15.59. Toki kuvan voi lehdessänne julkaista, sillä siinähan näkyy myös sitä parasta Lahtea.”

RISTO K. JÄRVINEN

Kuvan keskipisteen ympärille tehty pyöreä kuvio on melkein symmetrinen laskevan auringon suhteen. Ufo näyttäisi olevan kameran optiikan sisäinen heijastus, kuvan keskipisteen kanssa symmetrisesti oleva ylösalainen auringon heijastuma.

Internetin uusin UFO-huumi

Se alkoi niin viattomasti. Yksi brittiläinen meedio kanavoï avaruusolentojen henkistä johtajaa. Blossom Goodchild sai kuulla, että skeptikkojen maailmanloppu tulee aivan pian. Avaruusolennot ilmaantuivat planeetallemme massiivisella aluksella. Se tulisi peittämään kokonaisia valtioita.

Alus pysyisi parkissa kokonaiset kolme päivää kaiken kansan nähtävillä. Goodchild sai kuulla oikein päivämääränkin. Lokakuun 14. päivä tulisi muuttamaan ihmiskuntaa. Tosin henkiolento ei ollut aivan tarkka siitä mitä tulisi tapahtumaan. Mutta sanoma oli Internetissä.

Kuin sattumalta sama sanoma oli vuosia aikaisemmin ilmestyneessä kirjassa, jonka Goodchild on voinut lukea. Mitä useampi meedio kertoo samaa tarinaa, sitä luotettavampi se on. Aina luotettava automaattikirjoitus suolsi fakseja päivittäin.

Pian useat meediat alkoivat lisäillä yksityiskohtia avaruusolentojen sanomaan. Viesti monipuolistui ja vahvistui. Yhä useampi alkoi odottaa lokakuun 14. päivää kuin taikinaa nousevaa.

Goodchild varoitti, että taivaalla pitäisi näkyä poikkeavia sateenkaaria. Mitä useampi katsoi taivaalle sitä enemmän havaittiin kaikkea outoa. Foorumeilla ihmeteltiin puolikkaita sateenkaaria. Kovin moni ei pohtinut, miksi samanlaisia sateenkaaria nähdään vuosittain.

Jossain tapahtui maanjäristys, joka tulkittiin heti uudeksi merkiksi avaruusoluksesta. Vedonlyöntitoimisto kieltäytyi ottamasta vastaan avaruusolentoihin liittyviä vetoja. Tunnelma kuumensi foliohattuja.

Todistusaineistoa alkoi kertyä. GoogleEarth-ohjelmalla pystyy katsomaan reaaliajassa pilviä (ikkunat ovat liian epäluotettavia). Jostain syys-

tä pilvimuodostelmiin ilmestyi jättiläismäisiä ja suorakulmaisia aukkoja. Näkymätön alus oli perillä!

Jotkut muistuttivat, että GoogleEarth kokoaa kuvat useiden satelliittien kautta, eivätkä kaikki ole aina oikealla kohdalla. Siksi nopeaan tahtiin päivittyvä kokonaiskuva pilvistä ei ole aina kokonainen.

Lokakuun 14. päivä saapui – avaruusalus ei. Fanit olivat hiukan pettyneitä. Goodchild joutui sulkemaan bloginsa muutamaksi päiväksi. Tilannetta yritettiin pelastaa klassisella tavalla. Goodchild totesi, että 14. päivä merkitsi vain tulemisen alkua. Pitäisi odottaa 15. päivän loppua. Meidän pitäisi haluta, että avaruusolennot ilmestyvät.

Selvästikin emme halunneet tarpeeksi. Seuraava päivä tarjosi saman tuloksen. Jotkut olivat vihaisia. Meediat vakuuttelivat, että nyt on oikea hetki tutkia sisintä. Olihan tämä uusi ufoliike yhdistänyt monta ihmistä, joten kaikki ei ollut valunut hukkaan. Mielet pitäisi pitää avoina. Pian Lontoosta saatiin materiaalia.

Pilvisellä taivaalla näkyi mysteerinen pinkki valo. Se ei voinut olla luonnollista! Ei ollutkaan, sillä kaupungissa oli useampi pinkki valonheitin. Todennäköisin lähde valolle löytyi läheisen sateenkaariklubin avajaisista.

Sitten hoksattiin, että vika voi piileskellä kalentereissa. Jos muukalaiset käyttävät juliaanista kalenteria, niin ilmestyminen voisi tapahtua 27. lokakuuta. Mitään ei näkynyt. Vähänkin epänormaalilta haiskahtava ilmiö taivaalla herättää toivonkipinän Goodchildin seuraajissa. He jatkavat odottamista. Samoin tekevät Win-Capitaan sijoittaneet.

Kouluajoilta muistan pöntänneeni ulkoa Pythagoraan lausetta. Kyllä se jossakin vaiheessa päähän meni, mutta matematiikan koemenestyksen perusteella sen soveltaminen oli vaikeaa. Opiskellessani insinööriksi yllätyin, kun lause päti myös metalliopissa, siellä kemiallisella puolella.

Luenolla puhuttiin metallin väsymisestä. Taisin olla itsekin hieman nukkuneen näköinen, kun luennoitsija yhtäkkiä kysyi minulta jotakin kalvolla olevia ionisidoksia osoittaen. Vastasin salamana, etten tiedä, jolloin minulle ilmaistiin sangen sarkastiseen äänensävyyn, jotta kyllä insinöörioppilaan Pythagoraan aksiooma pitää tietää (kyseisen ionisiteen polyedri oli kolmio tms., muttei minusta sitten koneinsinööriä tulutkaan).

Pythagoraan aksioomahan on lause, jonka avulla voidaan laskea suorakulmaisen kolmion tuntemattoman sivun pituus, jos muiden sivujen pituudet tunnetaan. Nimensä se on saanut kreikkalaisen toisinajattelevan matemaatikon Pythagoraan mukaan. Hän näki luvut hahmoina, esimerkiksi vaikka sellaisina kuin hyvä pokerihai näkee pelikortit. Oppikoulussa opetettiin lukujen kuutio, neliö ja neliöjuuri sen kummemmin selittämättä, mistä sanat ovat peräisin. Neikin olivat niitä Pythagoraan hahmotelmia meidän lapsiparkojen kiusaksi.

Ensimmäisen kerran kohtasin aksiooman 6-vuotiaana, kun kiipesin kotimme läheiselle harjulle ilmestyneeseen 20 metriä korkeaan puiseen torniin, joka oli rakennettu geometristä syistä: kolmiomittausta käytettiin vielä 60-70 -luvulla sekä etäisyyksien että maanpinnan korkeuksien mittaamiseen. Mittausten tulosten perusteella tuotettiin sitten karttoja, joiden

avulla minut pakotettiin koulussa eksymään samoilla alueilla. Tiesin kyllä, että kompassin neula kääntyy aina magneettista pohjoisnapaa kohti, mutta en ymmärtänyt tuhruisten karttojen maastomerkitöjä, joten suunnistuksen rasitit jäivät löytämättä.

En siis erityisesti rakastanut matematiikkaa, kun jo sen sovelluksetkin olivat näin ikäviä. Nykyään olen hyvä suunnistamaan kartan, kellon, auringon ja GPS:n avulla.

Ainakin toistaiseksi näyttää olevan niin, että matemaattinen tieto on kumuloituvaa. Vanhat totuudet ovat pysyviä ja koko ajan tulee uutta tietoa. Matemaatikot ainakin uskottelevat, että kerran todistettu lause pätee aina. Minun on luotettava heihin, koska kykyni eivät riitä lausekkeita tarkistamaan. Niinpä Teknillisessä Yliopistossa tutkitaan matematiikan avulla madonreikiä ja näkymättömyysviittaa (Harry Potterilla on sellainen). Jos ne toimivat matemaattisissa malleissa, niin voikohan semmoisia sitten ihan oikeasti rakentaa? Pieni mukana kannettava madonreikä lyhentäisi mukavasti kotimatkaa, monestakin paikasta. Eikä eksyisi!

GPS-LAITTEESSA kyse on jo fyysikaalisen, tieteellisen tiedon soveltamisesta. Tällainen ei kumuloidu yhtä säntillisellä tavalla kuin matemaattinen tieto, vaan kuten tiedämme, on itseään korjaavaa.

Osallistuin kerran paneelikeskusteluun, jossa eräs keskustelijoista edusti nk. holistista maailmankuvaa. Hänen mielestään tiede oli vain yksi uskomus muiden joukossa. Sanoin hänelle, että saattaa tietenkin näin olla, mutta uskon tieteeseen, koska tieteellisen tutkimuksen näyttäisi tuottavan ihan uskomuksista riippumatonta tietoa.

Käytin esimerkkinä juuri GPS-paikannusjärjestelmää, joka toimii varsin luotettavasti, eikä vaadi uskomista selvänäköisyyteen. Einsteinin suhteellisuusteoria näyttäisi pitävän hyvin paikkansa paikannuksessa. Kun tarkan kellon avulla mitataan se aika, jonka signaalin tulo kestää satelliiteista GPS-navigaattoriin, saadaan laskettua navigaattorin sijainti metrin tarkkuudella. Ja kaikki tämä vain sen takia, että suppeamman suhteellisuusteorian mukainen aikadilataatio ja yleisen suhteellisuusteorian mukainen kiihtyvistä liikkeestä johtuva aikamuutos ovat ainakin riittävässä määrin paikkansa pitäviä faktoja.

Sain vastaukseksi epämääräisen tuhahtuksen sekä jotakin käsittämätöntä kvanttitieteen ja henkisyuden yhdistämisestä tieteseen. Ilkeänä ihmisenä ihmettelin, missä ovat kaikki ne holistisen henkisyuden tuottamat suuret keksinnöt? Tähän olikin vastaus valmiina, rakkaus. Vaikka Hector laulaakin, että se on keksitty Hollywoodissa, totesin että kyllä minunkin mielestäni rakkaus on hieno ja kiva asia, erityisesti eroottinen rakkaus, vaikka onkin aivokemiallinen ilmiö.

Pääsin tästä lausumasta oikein erään yleisön joukossa olleen yhdysvaltalaisen biologian professorin blogiin. Hän ihmetteli, mikä ihmisiä lausumassani oikein nauratti, koska onhan aivokemia itsestään selvää.

En minäkään tiedä, mutta saatan olla joskus vahingossa hieman koominen; naisetkin poistuvat nauraen paikalta, jos alan puhua lempenasioista.

MAYA-KALENTERI päättyy 2012 ja silloin tapahtuu taas jotain kamalaa. Edellisen kerran maailmanloppu tuli vuonna 2000, muistatthan? Ydinvoimaloissa ja mikroaaltouuneissa olevien prosessorien kellojen piti mennä sekaisin ja hirvittäviä seurauksia oli odotettavissa. Istuin kaverin kanssa saunassa, kun vuosi vaihtui, mutta mitään krapulaa pahempaa ei sitten vuonna 2000 seurannutkaan. No, vuonna 2012

Cernin LHC-kiihdyttimen synnyttämä musta aukko ahmaisee saunani, maapallon ohella.

Maya-intiaanien, kuten myös esimerkiksi babylonialaisten ja egyptiläisten, tähtitiede kehittyi vain niin pitkälle kuin oli tarpeen kansan hallitsemiseksi uskonnon avulla. Kun pystyi pimentämään auringon, niin kyllä kelpasi olla pappi. Tavallinen kansa ei tietenkään ymmärtänyt, että joku pystyy laskemaan pimennysajankohdat etukäteen.

Nykyään on toisenlaiset ajat, tiede on kaikkien saavutettavissa ja ymmärrettävissä popularisoinnin avulla. Jouduin lapsena ja nuorena tyytymään science fiktion ja ufo-kirjoihin, kun Kari Enqvist ja Esko Valtaoja vielä pimittivät tietojaan.

Tieteessä tapahtuu -lehdessä oli taannoin juttukokonaisuus tieteen popularisoinnista.

Siinä kerrottiin, että tutkimusten mukaan eurooppalaiset haluaisivat tieteen kertovan itsestään nykyistä enemmän. Sitähän Skepsiskin osaltaan tekee – ja yrittää rohkaista kriittiseen ajatteluun. Internet, www, sieltä löytyy tiedettä! Parjatun digi-tv:n myötä kanavatarjonta on kasvanut niin, että tiededokumentteja voi katsella vaikka joka päivä. Mutta

elämä on raskasta, kun joku nuija nimiteltä Newton meni keksimään painovoiman!

Tärkeintä on, että meillä on Big Brother. Viihdetietokilpailussa ei tarvitse tietää fysiikasta mitään, mutta Niko pitää saada takaisin BB-taloon.

Tällainen adressi on netissä adresseja keräävillä sivuilla suosituin. Valtava tarjonta tuntuu lisäävään tynnyrissä kasvavia sukupolvia. Tynnyreitä vain on tarjolla monenlaisia, ja niin populaaritiede joutuu kilpailemaan siinä ohessa. Meillä on Steiner- kouluja ja kristillisiä kouluja, mutta miksei ole tiedekouluja? Sellaisia, joissa uskonnon opetuksen sijasta heti alaluokilta lähdetäisiin painottamaan luonnontieteisiin.

PERTTI LAINE

” KUN PYSTYI
PIMENTÄMÄÄN
AURINGON, NIIN
KYLÄ KELPASI OLLA
PAPPI. TAVALLINEN
KANSA EI TIETENKÄÄN
YMMÄRTÄNYT,
ETTÄ JOKU PYSTY
LASKEMAAN
PIMENNYSAJANKOHDAT
ETUKÄTEEN. ”

Pseudohistoriaa poliittista propagandaa

Dosentti Johan Bäckmanin hämmäyttävä kirja ”Pronssisoturi – Viron patsaskiistan tausta ja sisältö” (Tarbeinfo 2008) kertoo parin vuoden takaisesta kriisistä, joka liittyi neuvostoaikaisen muistomerkin siirtämiseen Tallinnassa. Teos on yliopistodosentin kirjoittamaksi äärimmäisen omituinen.

Tekijällä näyttää olevan kirjan kirjoittamisen motiivina poliittinen agenda ja ideologia sumentaa hänen arvostelukykynsä täysin. Väitteet ovat suureksi osaksi täyttä huuhaata ja suosittelinkin Bäckmanin lukemista huumorimielessä. Tietenkään virolaiset eivät välttämättä näe mitään hauskaa siinä, että heitä haukutaan apartheid-järjestelmää kannattaviksi fasisteiksi ja natsimielisiksi holokaustin kieltäjäksi. Viimeksi mainittuihin lukeutuu Bäckmanin mukaan myös Viron entinen presidentti Lennart Meri, mikä antaa totuudenmukaisen kuvan teoksen tasosta.

Erkki Haapaniemen oivallinen arvio (Humanisti 3/2008) dosentti Bäckmanin kirjasta on itse asiassa paljon parempi kuin itse kirja. Haapaniemi on myös paljon parempi kirjoittaja ja terävämpi ajattelija kuin Bäckman. Ihmettelinkin syvästi, miksei Haapaniemellä ole akateemista virkaa, koska Bäckmanilla on sentään dosentuuri. Tämä kertoo jotakin yliopiston eräiden laitosten tilasta.

Huuhaa-palkinnon juuri saanut professori

Tapio Puolimatkan kirjaparivaljakko ei siis ole poikkeus akateemisen, pseudotieteellisen ja ideologisesti motivoituneen huuhaan saralla. Vaikka dosentti Bäckman ei ole historian tutkija, opettaa hän Viron ja Venäjän oikeussosiologiaa Helsingin yliopistolla ja toimii lisäksi kriminologian dosenttina Turun ja Joensuun yliopistoilla. Tämä on suoranaan skandaali, ottaen huomioon ”Pronssisoturissa” esitetyt räikeät valheet ja propagandistiset vääristelyt.

Miehittikö Neuvostoliitto Viron?

Tekijän yksi poskettomimmista väitteistä ja samalla kirjan kantava teema on se, ettei Neuvostoliitto koskaan miehittänyt Viroa. Sen sijaan Neuvostoliitto kuulemma vapautti Viron ja miehitys on pelkkä natsimyytti. Bäckman toistaa läpi kirjan, miten virolaiset ovat fasisteja ja natsimielisiä holokaustin kieltäjiä. Historiaa käsitellään siten, että muutama virolaisnatsi mainitaan ja heitä sitten solvataan. Tästä yleistetään rankasti koko kansaan ja myös suomalaiset saavat osansa. Natseja on joka nurkan takana. Kirjailija Mika Waltarikin paljastuu natsiksi. Mielenkiintoista.

Tosiasiat ovat tietenkin tosiasioita, eikä Bäckman niitä propagandallaan muuksi voi muuttaa. Historiankirjoitus ei toimi neuvostomielisten, ”russofobiasta” tai ”sovietofobiasta” vaartoavien dosenttien ja toimittajien ehdoilla, onneksi. Mutta jos ja kun historiaa tarkastellaan neuvostomielisten silmälasien läpi, näyttäytyy

kaikki tietenkin aivan uudessa valossa. Jälki on karmeaa, paikoitellen lukukelvotonta paasaus-ta. En muista koskaan kärsineeni niin paljon luke-misestä kuin ”Pronssisoturia” viikkotolkulla iltapuhteenä pakertaessani. Kärsivällisyys oli jatkuvasti koetuksella, mutta taistelin ja sain roskan vihdoin viikkojen tankkaamisen jälkeen väkisin luettua. Se oli kirjan paras anti – luke-misen lopettaminen. Oli äärimmäisen mukavaa palata laatukirjallisuuden pariin dosentti Bäckmanin ala-arvoisen hengentuotteen jälkeen.

Historiallinen fakta asiassa on se, että II maailmansodan alkaessa Viro tahtoi pysytellä puoleettomana, mutta joutui pakon edessä solmi-maan Neuvostoliiton kanssa yhteistyö- ja tuki-kohtasopimuksen vuonna 1939. Neuvostoliitto marssittikin Viroon 25 000 sotilasta suljettuihin tukikohtiin 18. lokakuuta 1939 alkaen. Todet-takoon vielä se, että Virolla oli tuolloin rauhan-aikaisena vahvuutena jatkuvasti palveluksessa vain 15 000 sotilasta, joten voimatasapainosta ei todellakaan voida puhua.

Kesäkuussa 1940 suomalaisten varsin hyvin muistama herra Molotov esitti Virolle uhkavaatimuksen, jossa naapurivaltiota syytettiin yhteistyösopimuksen rikkomisesta ja vaadittiin vielä lisäneuvostojoukkojen sijoittamista Viroon. Maan hallitus totesi vastarinnan mahdottomaksi ja Neuvostoliiton vaatimus hyväksyttiin. Muuta vaihtoehtoa ei yksinkertaisesti virolaisilla ollut.

Näin ollen 17.-21. kesäkuuta 1940 Viroon saapui noin 90 000 neuvostosotilasta lisää. Tämän myötä Virossa olevien puna-armeijan joukkojen määrä oli jo yli 100 000 sotilasta eli maa oli miehitetty.

Elokuussa 1940 Virosta tuli neuvostotasavalta. Puna-armeijan ja Neuvostoliiton salaisen poliisin toimesta aloitettiin välittömästi laajamittaiset puhdistukset. Koko Viron tasaval-lan poliittinen ja taloudellinen eliitti ammuttiin tai vietiin Siperiaan; heidän joukossaan 400 juutalaista, joita syytettiin sionismista ja neuvostovaltion pettämisestä. Valtiorakenteet ja oikeusjärjestelmä tuhottiin. Presidentti Konstantin Päts perheineen vietiin Venäjälle vankilaan. Päts kuoli myöhemmin Venäjällä Neuvostoliiton salaisessa mielisairaalassa.

Viron neuvostoliittolaistaminen keskeytyi kolmeksi vuodeksi Saksan vallattua Baltian kesällä 1941. Saksalaismiehityksen aikana Virossa toimi saksalaisten alaisuudessa virolais-

johtoinen nukkehallinto. Sen johdossa oli va-pausoturien liikkeen (vapsien) johtohahmoin kuulunut Hjalmar Mäe.

Saksan miehityksen aikana Viro oli ensimmäinen maa, josta juutalaiset (noin 950–1000 henkilöä) poistettiin kokonaan vuoden 1941 aikana, mikä todettiin Wannseen pöytäkirjoissa 20. tammikuuta 1942. Tätä dosentti Bäckman kutsuu holokaustiksi ja juuri tämä on hänelle todiste virolaisten ”fasismista”. Kansallissosia-lismi ja antisemitismi oli kuitenkin vuonna 1933 Viron tasavallassa julistettu rikolliseksi toiminnaksi ja kotirauhaa rikkovaksi ideologiaksi. Neuvostoliitto otti Viron haltuunsa uudelleen syyskuussa 1944, kun Suomi solmi aselevon itänaapurinsa kanssa syyskuun alkupuolella.

Neuvostojärjestelmä pystytettiin Viroon to-denteolla vasta II maailmansodan jälkeen 1940-luvun lopussa. Kymmeniä tuhansia virolaisia karkotettiin Siperiaan, kuten Stalinilla oli tapana, ja virolaisten maatilat muutettiin neuvostokollektiiveiksi. Vielä 1980-luvulla Mosko-van keskushallinto pyrki aggressiivisesti pyyhki-mään Viron neuvostotasavallasta ei-venäläiset eli virolaiset kulttuuripiirteet kokonaan pois.

Mitään näistä historiallisista faktoista ei Bäckmanin kirjasta löydy. Sen sijaan propa-gandaa natsista ja fasismista sekä sankarillis-ten neuvostoliittolaisten ”vapauttajien” toiminnasta riittää. On päivänselvää, että kirjoittajalla on poliittinen agenda, jolloin historiallinen to-tuus asiasta saa väistyä.

Eljas Erkon sodat

Sivulla 155 dosentti kirjoittaa Eljas Erkon so-dista. Näitä varten on kirjaan tehty oikea tie-tolaatikko. Bäckmanin kirja sisältää runsaasti tällaisia huuhaaväitteitä, joten niitä on syytä tarkastella hieman lähemmin.

Tekijä on jättänyt luettelostaan pois ne so-dat, jotka ”Erkko aiheutti ennen vuotta 1924”. Mutta tämän jälkeen Erkko vaikutti maailman-historiaan merkittävällä tavalla, mikäli Bäckma-nia on uskominen.

Tekijä väittää, että Erkko käynnisti Leningra-din piirityksen toimiessaan Tallinnan lähetystö-sihteerinä vuonna 1924. Toimiessaan Helsingin Sanomien päätoimittajana 1927-1938 ”Erkko teki lehdestään maailman neuvostovastaisim-man ja natsimielisimmän julkaisun”. Tämän myötä Suomen aivopesty kansa oli ”helppo

saada natsien liittolaisiksi piirittämään Lenin-gradia”.

Ulkoministerikaudellaan (1938-1939) Erkko kuulemma aiheutti Talvisodan, koska oli ilkeä Stalinille. Aloittamansa Talvisodan jälkeen, toimiessaan Tukholman lähetystössä, ”Erkko ei osoittanut katumusta”. Mitä tästä seurasi? Toinen maailmansota. Eljas Erkko siis aiheutti Toisen maailmansodan, väittää Bäckman. Hitler näet tuli vasta ”Erkon aloittaman” Talvisodan ansiosta vakuuttuneeksi siitä, että Natsi-Saksa voisi voittaa Neuvostoliiton.

Erkko toimi myös sotavankitoimiston päällikkönä 1941-1942. Bäckmanin mukaan Erkko murhautti tuhansia neuvostoliittolaisia sotavankkeja ”näännyttämällä nälkään, ampumalla tai luovuttamalla edelleen Saksan natsseille murhattavaksi”.

Niin, Erkko on jatkanut sotaansa vielä kuulemansa jälkeenkin, haudasta käsin, toteaa arvons dosenttimme. ”Erkon sodista puhuminen on kiellettyä Helsingin Sanomien täsmäiskun uhalla ... HS:n pääkirjoitustoimitus on Erkon sodan viimeinen linnake, niin kuin Kuurinmaan natsimotti oli fasismin viimeinen linnake”.

Tässäkin kirjailija on epäjohton mukainen ja sisäisesti tavattoman ristiriitainen – hänen mukaansa kun virolaiset ja suomalaiset ovat edelleen pitkälti fasisteja.

Onko Viro apartheidvaltio?

Tekijä puhuu Pronssisoturi-kiistasta venäläisenä intifadana, ikään kuin muslimiveljiään kunnioittaen. Kieltämättä Tallinnan mellakoinneissa oli piirteitä, jotka toivat mieleen islamistien riehuminen aina kun heidän uskontoaan ”loukataan”.

Patsaan siirtäminen aiheutti venäläisvähemmistössä närkästystä ja se on ymmärrettävää. Sen sijaan Bäckman jättää tyystin huomiotta sen tosiasian, että Viron venäläisvähemmistö on tullut alun perin maahan valloittajana, miehittäjänä. Virolaiset näkevät Pronssisoturin miehitysvallan symbolina, mutta tätä näkökohdtaa dosenttimme ei halua ymmärtää.

Kirjassa tekijä kutsuu Viroa toistuvasti apartheidvaltioksi ja ex-presidentti Lennart Meri on holokaustin kieltäjä sekä valehtelija. Myös muut virolaispoliitikot saavat isän kädestä. On siten hyvin outoa, että Viro hyväksyttiin EU:n ja Naton jäseneksi. Onkin selvää, että Viro on

apartheidvaltio vain Bäckmanin ja hänen liittolaistensa tarkoitushakuisessa fantasiamaailmassa, jota kirjakin karmivalla tavalla ilmentää. Tosiasiassa Viro on länsimainen demokratia, oikeusvaltio, josta Suomikin voisi ottaa mallia vaikkapa sananvapaudessa.

Kuvaavaa on, että Bäckmanin valheellinen propagandakirja on julkaistu myös Virossa ja hänen haastattelujaan sekä kirjoituksiaan on julkaistu sikäläisissä lehdissä. Virolaisessa ja venäläisessä mediassa dosentti esiintyy toistuvasti Helsingin yliopiston edustajana ja hakee näin tieteen arvovaltaa pseudotieteellisen ideologiansa tueksi.

Totuusrelativismi kukkii

Dosentti Bäckmanin tapaiset oppineet kirjoittajat tietävät, että pöyristyttävän typerien väitteiden esittäminen ei onnistu ilman historian ja kaiken tiedon suhteellistamista. Tekijä onkin blogillaan avoimesti kertonut edustavansa fantasiakirjallisuutta ja yhdistelevänsä historiaa, kaunokirjallisuutta ja ties mitä. Tässä mielessä hän on sanamagiaa harrastaville postmodernistirelativisteille tyyppilliseen tapaan sisäisesti äärimmäisen epäjohton mukainen ja subjektiivisuuden ylistyksessään vaatii, että hänet otettaisiin vakavasti. Satusetiä ei kuitenkaan voi tieteessä eikä politiikassa ottaa vakavasti, koska tämä johtaisi kaaokseen ja tieteen tuhoon.

Kirjassa on lopussa laaja lähdeluettelo, mutta viitteitä järjettömien väitteiden tueksi ei tietenkään esitetä. Kuviakin löytyy ja niitä on ihan mukava katsella lukukärsimyksen lomassa. Ensi vuoden Huuhaa-palkinto voidaan mielestäni jo nyt päättää, sillä Bäckmanin tekele on mitä karmivin esimerkki akatemiaan pesiytyneestä postmodernista totuusrelativismista, pseudotieteellisestä hapatuksesta ja historiaksi naamioidusta poliittisesta propagandasta.

Vaikka tekijä väittää, ettei hän ole tarkoittanut kirjaansa vakavasti otettavaksi historialliseksi tutkimukseksi, se kuitenkin sellaisena esitetään. Kirjailija on myös eittämättä tosissaan esittämiensä väitteiden suhteen. Kuten todettua, tämä on akateeminen skandaali, koska Johan Bäckman on dosentti ja opettaa propagandaansa välittömästi sivuavaa alaa Helsingin yliopistossa.

JUSSI K. NIEMELÄ

Vain yksi kulma kosmologiaan

Tänä syksynä esitettiin televisiossa Yleisradion ykköskanavalla professori Esko Valtaojan juontama keskusteluohjelmien sarja 5 kulmaa kosmologiaan. Sarjan tarkoituksena oli valistaa suurta yleisöä uudemman kosmologian tuloksista sekä keskustella siihen liittyvistä ongelmista.

Pyrkimys yleissivistykseen on kyllä arvokas, mutta valitettavasti Valtaojan johtama keskustelu lipui yhä uudelleen maallikkoja vähättelevään asenteeseen, joka pikemminkin hämärtää kuvaa tieteestä ja sen paikasta yhteiskunnassa. Osaksi tämä oli tahatonta, mutta väitän, että taustalla oli myös vahvoja tiede- ja uskontopoliittisia pyrkimyksiä. Otan pari esimerkkiä.

Sarjan ensimmäisessä osassa ”Kaikkeuden alku” Esko Valtaoja ja Kari Enqvist korostivat modernin luonnontieteen jatkuvuutta inhimillisen uteliaisuuden ja käytännön oppimisen kanssa kautta historian. Kuten Enqvist toistamiseen esitti, luonto on vain jotain, jota tiede yksinkertaisesti katselee, ja testaa teorioitaan sen avulla. Hänen tietoisena naiivi rinnastuksensa oli, että me tiedämme Tallinnan olevan olemassa, mikäli käymme lahden yli katsomassa, onko se siellä. Suhteemme kaukasiin kosmoksen ilmiöihin on ikään kuin periaatteessa samanlainen.

Jokainen luonnontieteilijä, etenkin kosmologi, tietää oman työnsä perusteella, miten suuri merkitys tieteellisellä mallintamisella ja havaintojen teorialatautuneisuudella sekä väistämät-

tömällä tulkinallisuudella on tieteellisessä työssä. On yhtä lailla ilmiselvää, että vaikkapa navigaation tai viljelyn historiassa pyrkimyksenä ei ole ollut niinkään maailman tarkka mallinnus kuin käytännön taito, kun taas kosmologian tiedon intressi on hyvin erilainen.

Käytännön taitojen historiassa olennaista on ollut toimivuus, ei todellisuuden mallinnus. Toimiva ei aina ole totta. Mutta tietenkään kysymys ei ole siitä, että Valtaoja ja Enqvist ymmärtäisivät tieteen ja tietämisen noin yksinkertaisesti, vaan he pyrkivät puolustamaan luonnontieteen auktoriteettia. Tiede lukee luontoa.

Tässä puhettavassa kritiikin kohde on usein puettu ”filosofin” tai ”sosiaalisen konstruktivistin” pellenpukuun. Kritiikki suuntautuu kohti ketä tahansa, joka kyseenalaistaa tieteellisen tiedon auktoriteetin itsestäänselvyyden ja korostaa tieteen ja muun yhteiskunnan välisiä kytköksiä aina tiedon luomisen tasolle. Siksi ontologiset kysymykset (kuten ”ovatko tähdet tuolla?”) on huomaamatta sulautettava epistemologisiin kysymyksiin (kuten ”millaista tietoa voimme saada tähdistä ja miten?”). Vaikka todellisuuden mallintamisen monimutkaisuus on tieteentekijälle selviö, siitä ei tule puhua maallikoille, jotta kuva varmuudesta ei rapistu. Tai kuten Valtaoja sarjan viimeisessä osassa viittasi, maallikot eivät kuitenkaan ymmärrä sitä.

Sarjan kolmannessa jaksossa ”Missä kaikki ovat?” tiettyä tieteellistä näkemystä pönkettiin yhtä lailla vetoamalla luonnollisuuteen, nyt sanan hieman erilaisessa merkityksessä.

Keskustelussa otettiin niin sanotun Fermi paradoksin kautta kyseenalaistamattomaksi läh-
tökohdaksi ajatus, että mikä tahansa älykkyys ja ennen kaikkea mikä tahansa kulttuuri pyrkii väistämättä kasvuun, laajenemiseen ja koko universumin täyttämiseen, näin myös mahdolliset ulkoavaruuden sivilisaatiot. Tämä moneen kertaan science fictionissakin kyseenalaistettu moderni oletus piilotettiin ennako-oletuksena osaksi matemaattista kaavaa – Valtaojan sanoin luonnonlaiksi.

Toistuva viittaaminen avaruuden kokoon ja tilastolliseen todennäköisyyteen ei riitä piilottamaan sitä vahvaa oletusta, jonka kautta ”älykäs elämä” ymmärretään. Evoluutioteoreettisesta keskustelusta luulisi oppineiden ymmärtäneen sen, miten kyseenalaista tapahtuneen kehityksen yleistäminen laiksi on. Meidän planeettamme historiassa tietynlainen älykkyys ja symbolisen tilan luominen osoittautui käsittämättömän vahvaksi sopeutumisvaltioksi, mutta kuten aina evoluutiokehityksessä, hyödyllisyys ja sopivuus ovat kontekstisidonnaisia seikkoja. Tätä kuitenkin huomattavasti kyseenalaisempaa on olettaa älyllisen elämän ja laajenemispyrkimyksen lainomainen yhteys.

Tällainen puhetapa on paitsi ongelmallista myös hyvin huolestuttavaa. Mutta miksi tästä pitäisi huolestua – eikö kyse ole vain harmittomista yksinkertaistuksista, jotka palvelevat tieteellisen kasvatuksen päämäärää? Tällainen näkemys on kovin naiivi, sillä se alistaa puheeseen ja kasvatukseen liittyvät käytännön näkökulmat ”totuuden tavoittelulle”. Valitettavasti se ei riitä, että toteamme yksinkertaistamisen ja popularisoimisen välttämättömäksi. Naiivilla puheella luonnosta ja luonnollisuudesta voi olla aivan eri seurauksia kuin mihin sillä pyritään.

Näinpä vaikka itse jaankin Valtaojan kanssa pääpiirteissään saman maallistuneen ja materialistisen maailmankuvan – ja rakastan science fictionia – en voi hyväksyä tapaa, jolla tuolla tavoin kuvattu luonnontieteen luonto asetetaan vastakohtaksi niin sanotulle hörhöilylle ja ennen kaikkea uskonnolle sen kaikissa muodoissa. Luonnontieteen ja uskonnon vastakkainasettelu toistuuikin läpi sarjan.

Valtaojan edustaman tiedesodan toinen ja paljon tärkeämpi päämäärä onkin tieteen puolustaminen tietämättömyyttä vastaan. Ajankohdainen ja ymmärrettävästi hämmennystä aiheuttava tausta on uskonnollisen politiikan vaiku-

tus tieteelliseen tutkimukseen ja sen julkiseen asemaan. Hyvä esimerkki on evoluutioteoria, jonka asema on julkisessa keskustelussa alkanut rapautua ennen kaikkea Yhdysvalloissa. Kreationistisen peruskoulunopettajan pilkan kokeneena olen tästä kehityksestä äärettömän masentunut.

Mutta yhteiskunnallisissa kamppailuissa pitää osata ajatella myös sitä, millaista retoriikkaa käytetään, miten toisiin ihmisiin suhtaudutaan valistustyössä – eli miten tähän kysymykseen suhtaudutaan osana yhteiskuntaa eikä julistavan profeetan perspektiivistä.

Tällä hetkellä maallistuneen ajattelun ja tieteellisen sivistyksen (sen eri muodoissa) kehitys on melkoisessa vaarassa. Juuri tällaisessa tilanteessa militanttien tieteen puolustajien yksinkertaistava ja vastakohtaisuutta korostava puhetapa osuu helposti omaan nilkkaan. Esimerkiksi evoluutioteorian kuvaus ilmiselvänä ja ongelmattomana monoliittina, luonnon kertomuksena, päättyy helposti vieraannuttamaan ihmisiä luonnontieteestä. Evoluutioajattelussa on tälläkin hetkellä käynnissä monia kiintoisia ja mahdollisesti mullistavia kiistoja, joissa aiemmin selvinä pidettyjä käsityksiä joudutaan muuttamaan.

Muuntuvuus on olennainen osa mitä tahansa tiedettä. Mutta nämä kiistat herättävät tietysti epäluuloa ja epäuskoa ihmisessä, jolle on tuputettu evoluutioteorian yksinkertaistettua kuvaa ja siihen liittyvää naiivia kuvaa tieteellisestä tiedosta ”luonnon katsojana”. Aivan samalla tavalla naivistinen kuva kosmologiasta kaukaisten Tallinnojen katsojana pikemminkin vieraannuttaa esimerkiksi uskovan ihmisen tieteellisestä asenteesta, kun hän törmää tieteenalan aivan normaaleihin epävarmuuksiin ja mysteereihin.

Valtaojan sarjan viimeisessä jaksossa Kari Enqvist sentään mainitsi tieteellisen työn olennaisen epävarmuuden ja havaintojen tulkinnallisuuden. Valitettavasti tämä pieni tieteenfilosofinen ekskursio katkaistiin lyhyeen. Professori Valtaoja valitteli, että maallikot eivät ymmärrä tieteen sisäisiä sosiaalisia prosesseja, mutta samaan hengenvetoon hän kiirehti kuitenkin korostamaan tieteen kehittymisen ja uskon dogmaattisuuden vastakkainasettelua.

Kyllä, metafysisestä näkökulmasta tieteen ja uskon näkökulmat ovat radikaalisti erilaisia, mutta tietoteoreettisesta – tietämisen ja tieteen

konkretian – näkökulmasta ”edistys” on kovin yksinkertaistava kuvaus. Jokainen tieteellisen koulutuksen saanut tietää, että toimivia keksintöjä voi syntyä täysin väärin metafyyssisten tai teoreettisten oletusten pohjalta, mutta ennen anomalioihin törmäämistä se ei ole suuri ongelma.

Tieteen historiassa uudet havainnot tai tulkinnot eivät ole ainoastaan testanneet ja hienostaneet olemassa olevaa hyväksytyä tietämystä, joskus ne ovat johtaneet sen hylkäämiseen.

Jälleen voi toki sanoa, että hyvin abstraktista ylätasoa näkökulmasta tämä kehitys on kokonaisuudessaan tietämisen edistymistä. Mutta ”maallikoille” tieteen luonteen pakottaminen edistyksen ja luonnon lukemisen kaltaisiin ideologiisiin kuviin antaa siitä väärän kuvan, sillä tällaisilla kulttuurisesti vahvoilla sanoilla (järki, luonto, kulttuuri, edistys, primitiivisyys...) on ai-

na jo olemassa merkityksiä. Niiden epäkritiinen käyttö sitoo tällaiset tieteen ja uskonnon kuvaukset yksinkertaistaviin oletuksiin.

On turha valittaa, että tavalliset ihmiset ymmärtävät tieteen väärin, jos sarjan 5 kulmaa kosmologiaan kaltaisella yleissivistykseen pyrkivällä foorumilla vastakkainasettelujen korostaminen kiinnostaa syvällistä tiedekasvatusta enemmän.

VILLE LÄHDE

KIRJOITUS ON LYHENNELMÄ LÄHTEEN 27.9.2008 PITÄMÄSTÄ LECTIO PRECURSORIASTA HÄNEN FILOSOFIAN VÄITÖSTILAILAISUUDESSAAN TAMPEREEN YLIOPISTOSSA.

Voiko skeptikko olla kristitty?

”SINÄHÄN ET USKO MIHINKÄÄN!”, huudahti eräs ystäväni, kun kerroin, että mielestäni kreationismi on huuhaata. Kerroin myös, etten usko kirjaimellisesti Bileamin aasinkaan puhuneen, vaikka Raamatussa niin väitetään (4. Moos. 22: 28-30).

Maallikolle kyllä suvaitaan ajattelun itsenäistä vapautta, mutta jos seurakunnan pastori sanoo saman asian, väitetään pian, ettei tämä usko Jumalan sanaan eikä ole uskossa. Teologian opiskelijoiden joukossa on aina myös niitä, jotka luulevat uskon korvaavan puuttuvat tiedot, ja myöhemmin niiden puute voi olla yksi syy siihen, miksi ajattelevat ihmiset karttavat hengellisiä tilaisuuksia ja pitävät uskontoa pelkkänä moralismina, auktoriteettiuskona, taikauskona tai akkamaisena tunteiluna.

Mutta mistä me oikein puhumme, kun puhumme Jumalasta? Uskonnot ja niiden pyhät tekstit tuovat eteemme suvaitsemattomuuden ja mustavalkoisen maailmankuvan, jossa toiset ovat pimeyden lapsia saatanasta ja toiset pelastettuja valon lapsia. Tätä ideaa on käytetty usein hyvin tehokkaasti lähimmäisen nu-

jertamiseen. Mutta ne tuovat nähtäväksemme myös pyrkimyksen kunnioittavaan vuoropuheluun uskonottomien tai toisin uskovien kanssa, epäitsekkyuden, pyyteettömän rakkauden, oikeudenmukaisuuden kaipuun ja ehdoitta tapahtuvan auttamisen ja monipuolisen diakoniatyön kotimaassa ja ulkomailla.

Näihin viimeksi mainittuihin perinteemme arvokkaimpiin puoliin haluan liittyä. Jos kristinusko ymmärretään pelkäksi moralismiksi, tai se on vain tietämättömyyttä ja tyhmyyttä, silloin ollaan todella kaukana ihanteista.

Jos kristillinen kirkko haluaa olla kaikille mieliksi, se ei sano mistään yhtään mitään. Silloin yhteiskunnan tulisi ottaa vastuu parhaasta saatavilla olevasta tiedosta ja laadukkaasta tieteen kriteeritkin täyttävästä uskontotiedon koulutuksesta. Kaikkea on lupa arvioida niiden seuraamusten valossa jo Raamatunkin mukaan (1. Tess. 5:21-22, Matt. 7:15-17), ja Jeesuskin antaa hyvän tunnustuksen myös rehelliselle epäilijälle (Joh.1:47).

Puheet Jumalan armosta ja rakkaudesta tuntuvat hyvin irvokkailta, jos samaan aikaan

kielletään rehellinen ihmettely kirjoitettujen tai kirjoittamattomien dogmien viidakossa, joita mukamas ei saisi epäillä tai asettaa kyseenalaisiksikin.

Todellisuudentajuisuus ja usko kuuluvat kumpikin elämään. Terveellisessä uskossa on mielestäni kysymys unelmista, joiden laatuna on käsky rakastaa lähimmäistä niin kuin itseä, mutta se ei peitä elämän realiteetteja; olisi tiedettävä, missä kulkee todellisuuden ja uskon raja. Arvioidessamme uskontoja meidän olisi kysyttävä itseltämme tulemmeko niissä hyväksytyksi kriittisinä, rehellisinä ja ajattelevina ihmisinä, joiden itsemääräämisoikeutta ja omaa omaatuntoa kunnioitetaan, vai emme. Mielestäni rakkauden kaksoiskäsky ja lukemattomat muutkin Jeesuksen vertauksista ja puheista nousevat ajatukset puhuvat juuri tästä.

Psyykkisesti sairaat kokevat usein tuntuu vammun sen sydämettömyyden ja ajattelemattomuuden – uskonnollisella kielellä armostomuuden – mikä vallitsee fundamentalistisissa erityisesti ns. karismaattisissa liikkeissä. Jos paranemista ei tapahdukaan ihmeellisesti, seuraa usein monenlainen syyllistäminen uskon puutteesta; voidaan jopa antaa ymmärtää, että avunhakijassa on riivaaja, ja samalla ”maallinen” apu leimataan jumalattomaksi.

Uskonnot, niin kuin myös uskomushoidot, voivat viedä ihmisen äärimmäisiin ratkaisuihin, ja kuolleethan eivät enää tule todistamaan mistään. Jälkimmäiset, kuten psykoanalyysiin perustuvat terapiat, voivat viedä uskovansa yhtä

hyvin vuosikymmeniksi riippuvuuteen, jossa kuluvat vain aika, rahat ja kenties viimeinenkin pisara mielenterveydestä.

Jos ihminen ei johda itse itseään, häntä todella johtavat ”riivaajat”. Tämä tuli mieleeni, kun seurasin erään evankelioimisliikkeen kokousta. Kehotus antaa itsensä Jumalalle merkitse käyttämissä oman tahdon antamista hengellisten johtajien käsiin. Mielestäni arvokkainta ihmisessä on kuitenkin oma tahto, itsemääräämisoikeus, omatunto, rehellisyys ja ajattelun itsenäinen vapaus. Kun ihminen luopuu näistä, hän menettää arvokkainta, mitä hänellä on, nimitäin ihmisyytensä. Hänestä tulee toisten tahtoa noudattava ja ulkoapäin ohjautuva epäihminen. Silloin hän voi olla valmis myös hyvin epäinhimillisiin tekoihin, jopa vääryyteen ja väkivaltaan, joita hän perustelee oikealla uskollaan. Hänhän tottelee vain jumalansa käskyjä, josta ei tarvitse kokea aitoa syyllisyyttä.

Koska uskosta on tullut tiettyjen herätys- ja evankelioimisliikkeiden ansiosta suoritus, joka vaatii ainakin omatunnon ja järjen itsemurhaa, voisimmeko luterilaisen uskonpuhdistuksen hengessä alkaa puhua nyt myös niiden vanhurskauttamisesta, jotka epäilevät tai jotka eivät usko? Myös kristityn ominaisuuksiin voi ja pitäisikin kuulua skeptisyys, ja kulttuurikristityn tehtävä onkin toimia ”huutavan äänenä korvessa” ja haastaa ihmiset yhä uudestaan älylliseen ja moraaliseen pohdiskeluun.

TIMO TEINIKIVI
TURKU

Havaintoja sulasta teräksestä

Vastauksenamme Eerik Mantereen kirjoituksiin Skeptikko-lehden numerossa 3/2008 esitämme esimerkin silminnäkijöiden kertomuksista (Lähde: D. Griffinin kirja ”9/11 Contradictions”, sivu 266), jotka koskevat havaintoja sulasta teräksestä WTC-tornien kellareissa.

”Kun laskeuduin kellarikerroksiin, näin sulaa terästä. Sulaa terästä valumassa käytäviä pitkin! Näky oli kuin valimossa. Kuin laavaa olisi valunut...” Vastaavanlaisia kertomuksia sulasta

teräksestä on useita (<http://911research.wtc7.net/wtc/evidence/moltensteel.html>). Virallisissa raporteissa näitä havaintoja ei selitetä millään lailla. Niitä ei edes mainita.

Mikään dieselöljyn tai lentokonepetrolin palaminen ei aiheuta teräksen sulamista. Sitä eivät tee myöskään toimistopalot. Havainnot sulasta teräksestä olivat mm. syy, joka sai fyysikan professori Steven Jonesille aiheen kehitellä WTC-tornien räjähdyspurkuteoriaansa.

Kiinnostuneille suosittelemme Steven Jonesin ja kumppanien artikkelia ”Fourteen Points of Agreement with Official Government Reports on the World Trade Centre Destruction” (<http://www.bentham.org/open/tociej/openaccess2.htm>), joka löytyy myös suomeksi (<http://www.saunalahti.fi/wtc2001/journal08.htm>). On syytä huomauttaa, että Jonesin ja kumppanien artikkeli ja myös kaikki heidän siihen liittyvät viitteensä on julkaistu vertaisarvioituissa julkaisuissa. Ne ovat siis paremmin tieteellisesti perusteltuja kuin Mantereen kommentit, jotka ovat lähinnä hänen löysiä arvelujaan.

Tärkein ero Mantereen ja meidän välillämme näyttää olevan se, että meidän lähtökohtanamme ovat luonnontieteiden lait, jotka olemme oppineet koulussa ja yliopistossa. Tästä syystä meille on todellakin tärkeää selvittää mm. WTC-7 -rakennuksen romahdukseen kulunut aika. Mantere puolestaan vähättelee tätä asiaa tarpeettomana. Oman pohdiskelumme tuloksena olemme päätyneet vaatimaan tapahtuman uutta tutkimusta, joka olisi nykyistä parempi ja luotettavampi. Olisi hyvä, että tutkimukseen osallistuisi ulkomaisia asiantuntijoita tarkkailijoina. Tarvittaessa voitaisiin käyttää valheenpaljastuskonetta tms.

Manteretta puolestaan näyttää ajavan hyvin henkilökohtainen halu välttää joutumasta uudestaan salaliittoteorioiden pauloihin. Oman kirjoituksensa mukaan hänelle miltei kävi näin, kun hän kiinnostui USA:n presidentti Kennedyn murhamysteeristä. Nyt Mantere yrittää luojasti puolustaa virallista selitystä, mikä johtuu jossain määrin henkilökohtaisista syistä. Hän ei pyri pelkästään vähättelemään näkemyksiämme, vaan esittää asiat ennen kaikkea yksipuolisesti.

Ajatustakaan ei ole uhrattu siihen, millaisten oletusten, uskomusten ja paineiden alaisina virallisen tutkimuskomission jäsenet ovat olleet tutkimusraporttia tehdessään. On totta, että ”olemme kaikki vain ihmisiä”, mutta sama koskee myös virallisen tutkimusryhmän jäseniä. Lyhyesti sanoen: ”Sodassa totuus on ensimmäinen uhri”. Tämä koskee myös virallisia julistuksia ja selvityksiä, myös sodassa terrorismia vastaan.

ERNST MECKE
HEIKKI KURTTILA

Virheellinen kuva

Erik Mantereen kommentit kirjoitukseeni Skeptikko-lehdessä 3/2008 antoivat virheellisen kuvan Yhdysvaltain hallituksen teknologialaitoksen (NIST) 21.8. julkistamasta 47-kerroksisen WTC-7:n alustavasta tuhoselvityksestä samoin kuin 20.11. julkaistusta lopullisesta raportista. Niissä NIST todellakin esittää, että tavalliset toimistopalot johtivat pylvään numero 79 pettämiseen teräspalkkien lämpölaajenemisen seurauksena, mikä aiheutti ketjureaktion, joka toi tuon kolmannen WTC-iskuissa tuhoutuneen pilvenpiirtäjän sekunneissa perustuksilleen. Vuosia kestänyt spekulatio dieselpolttoaineesta ja toteen näyttämättömät väitteet rakennuksen eteläpuolen valtavista vaurioista tuhon selittäjänä on nyt hylätty.

Taidokasta hallittua purkua vastannutta taasaista luhistumista kerros kerrokselta olisikin

ollut erityisen vaikea selittää toispuoleisilla vaurioilla. NIST korostaa nyt, että pelkästään pylvään 79 pettäminen olisi kaikissa olosuhteissa tuhonnut pilvenpiirtäjän.[1] Rakennuksessa oli 81 tukipylvästä, mutta NISTin mukaan tuo yksi tukipylväs oli ”kriittinen” tornitalon pystyissä pysymiselle.

Jos NISTin uusin raportti pitää paikkansa, tornitalojen purkamiseksi perustuksilleen voi riittää jopa se, että niissä sytytetään tulipaloja. Miten tämä mahtaa vaikuttaa kalliisiin räjähduspurkuihin erikoistuneiden yritysten toimintaan?

Toisin kuin Mantere esittää, 9/11-komission raportti sivuuttaa iskujen kanssa samanaikaiset harjoitukset yhdellä loppuviitteellä, jossa ei mainita niihin kuulunutta lentokonekaappaus-ten vastaista harjoitusta. Ja totta kai epäonnistumisella on tekemistä nimenomaan ”laitosten

henkilöstön kanssa"! Monien ratkaisevissa asemissa olleiden ylennyksiä on vaikea ymmärtää, semminkin kun kaksi komissaaria itse epäilee kirjassaan Pentagonin valehdelleen komissiole.[2]

Mantere käyttää erilaisia argumentum ad populum ("enemmistö tutkijoista") ja ad hominem ("harkintakyvyn puute") -väitteitä 9/11-teorioiden kritiikissään. Hänen mukaansa teoriat, jotka edellyttävät laajaa ja pitkään salassa pysynyttä salaliittoa, eivät ylipäätään ole uskottavia. Tällainen ajattelutapa on kuitenkin epähistoriallinen. Esimerkiksi kylmän sodan aikaisen operaatio "Gladion" perustajiin kuulunut Italian edellinen presidentti Francesco Cossiga kertoi olevansa jopa ylpeä siitä, että Naton salaiset armeijat pysyivät salassa 45 vuotta.[3] Cossiga on muuten yksi mainitsemistani tiedusteluasiantuntijoista, joiden mukaan 9/11 oli lavastettu operaatio.

Ihmiskunnan historiassa on ollut paljonkin erikokoisia ja toki myös epäonnistuneita salaliittoja, kuten Israelin tiedustelupalvelu Mossadin yritys vuonna 1954 lavastaa brittiläisiä kohteita vastaan tekemänsä pommi-iskut arabien syyksi ("the Lavon Affair"). Toisaalta salaliitto voi myös paljastua pian ja silti onnistua, kuten Venäjän "terrorismin vastaisen sodan" laukaisseet kerrostaloräjähdykset vuonna 1999. Iskujen nojalla valloitettiin Tsetsenia ja pohjustettiin Putinin presidenttitaival, vaikka miliisi löysi ja purki yhden pommeista, joka seuranneessa terroristijahdissa jäljitettiin Venäjän tiedustelupalveluun.[4] Ylipäätään ajatus salaliitoista joutenkin hyvin harvinaisena ilmiönä on erikoinen.

Ehkä tähän liittyy "pirulle pikkusormi" -ajattelua: jos hyväksyy (vuonna 1979 julkaistun edustajainhuoneen teettämän selonteon tavoin[5]), että presidentti Kennedyn murhan taustalla oli todennäköinen salaliitto tai (italialaisten tuomioistuinten tavoin), että läntiset tiedustelupalvelut sotkeutuivat poliittisista syistä siviilejä vastaan tehtyihin terrori-iskuihin kylmän sodan Euroopassa[6], saattaa päätyä siihen, ettei virallisiin selityksiin merkittävistä tapahtumista voikaan aina luottaa. Ja se ei tietenkään ole miellyttävää. Sen välttämiseksi joku voi olla halukas turvautumaan jopa Noam Chomskyn harjoittamaan mentaaliakrobatiaan tämän mm. todetessa 9/11:stä sisäpiirin rikoksena: "Ja vaikka se olisikin totta... ketä se kiinnostaisi? Sillä ei ole mitään merkitystä." [7]

Jos totuudella 9/11 -iskuista ja niillä perustellusta "terrorismin vastaisesta sodasta" kaikine seuraamuksineen ei ole mitään merkitystä, millä sitten on?

VESA RAISKILA

[1] [HTTP://NIST.GOV/PUBLIC_AFFAIRS/TECHBEAT/TBX2008_1120_WTC7.HTM](http://NIST.GOV/PUBLIC_AFFAIRS/TECHBEAT/TBX2008_1120_WTC7.HTM)

[2] [HTTP://WWW.MSNBC.MSN.COM/ID/14191255/](http://WWW.MSNBC.MSN.COM/ID/14191255/)

[3] [HTTP://WWW.HISTORYCOMMONS.ORG/CONTEXT.JSP?ITEM=COMPLETE_911_TIMELINE_4812](http://WWW.HISTORYCOMMONS.ORG/CONTEXT.JSP?ITEM=COMPLETE_911_TIMELINE_4812)

[4] TÄMÄN JÄLKEEN TIEDUSTELUPALVELUN JOHTAJA JULISTI TUON POMMIN TERRORISMIN VASTAISEKSI HARJOITUKSEKSI. KS. ESIM. [HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/ RUSSIAN_APARTMENT_BOMBINGS](http://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/ RUSSIAN_APARTMENT_BOMBINGS)

[5] [HTTP://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/ HOUSE_SELECT_COMMITTEE_ON_ASSASSINATIONS](http://EN.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/ HOUSE_SELECT_COMMITTEE_ON_ASSASSINATIONS)

[6] DANIELE GANSER, NATON SALAISET ARMEIJAT: OPERAATIO GLADIO JA TERRORISMI LÄNSI-EUROOPASSA (LIKE 2008)

[7] [HTTP://TINYURL.COM/5EK7JS](http://TINYURL.COM/5EK7JS)

Syyskuun 11. ja käytännön fysiikka

Skeptikko-lehden numerossa 1/2008 oli Erik Mantereen kirjoittama artikkeli "Syyskuun 11. ja oudot salaliittoteoriat". Lehdessä 2/2008 Ernst Mecke ja Heikki Kurttila kommentoivat Mantereen juttua otsikolla "Syyskuun 11. ja koulufysiikan perusteet". He ottivat varsin voimakkaasti kantaa salaliittoteorioiden puolesta. Itse otan tässä kantaa vain minulle tuttuihin asi-

oihin eli teräksen käyttäytymiseen sen lämmetessä ja siihen liittyvään fysikaaliseen ilmiöön sekä tornien räjäytys-/sulatusväitteeseen.

Mecke ja Kurttila väittivät, että heikoimmasakin kohdassa pystysuorilla teräspilareilla olisi jäljellä lähes sadan prosentin lujuus ja että heikommassa kohdassa tapahtuva puristuminen paksuntaa pilaria, jolloin sen kantokyky kasvaa niin, että romahdus pysähtyy alkuunsa. Molemmat väitteet ovat mielestäni virheellisiä.

Ensinnäkin, rakenneteräs alkaa pehmetä helposti muokattavaksi jo noin 600 asteessa, jolloin se on vielä ns. mustankuumaa. Minulla on tästä varsin paljon omakohtaista kokemusta, sillä olen takonut suorasta raudasta hevosenkenkiä. Kun lämpötilaa nostetaan lisää, taonnassa tarvittava voima pienenee nopeasti. Ahjon lämpötila on noin 1200 - 1300 astetta. Jos teräksen annetaan lämmitä liikaa, se tulee pian valkohehkuseksi ja alkaa säkenöidä eli hapettua, ”pala”.

Kun kenkää taotaan, aihion paksuutta voidaan sopivasti lämmittämällä, jäähdyttämällä ja takomalla todellakin kasvattaa, jolloin aihio samalla lyhenee. Taontateknisesti puhutaan tyssäyksestä. Tyssäyskohta menee kuitenkin aina mutkalle, sillä siihen vaikuttavaa voimaa ei käytännössä voi suunnata siten, että se jakautuisi tasaisesti koko muokattavalle alueelle. Lisäksi teräksen kiderakenne aiheuttaa sen, että tyssäyskohta ei koskaan pysy suorana: se taipuu aina ja on suoristettava tyssäyksen jälkeen.

Rakennusten teräspalkeissa on tietenkin niiden muodon ansiosta suurempi taiputusvastus kuin esimerkiksi hevosenkenkien aihiossa eli lattaraudassa, mutta tulipalossa syntyvä korkea lämpötila laskee sitä hyvin nopeasti. Silloin kuvaan astuu palkkiin vaikuttavan voiman suunta. Kun suuri osa palkeista oli leikkautunut poikki (mikä artikkelissakin mainitusta animaatiosta käy ilmi), jäljelle jääviin palkkeihin ei kohdistunut suoraan alaspäin suuntautuva voima, mikä aiheutti niiden nurjahtamisen.

Palkkien nurjahdus on mielestäni se tekijä, joka käynnisti tornien romahtamisen. Romahduksen jatkuminen kerros kerrokselta johtui siitä, että romahduskohdan päälle kertyi koko ajan lisää massaa, mikä riitti aiheuttamaan alla olevien palkkien nurjahduksen.

Räjätysteoriaa vastaan puolestaan puhuvat seuraavat asiat:

- Räjättämällä purettavasta talosta poiste-

taan aina kaikki ikkunat, sillä muuten räjähdysten paineaallot lähettävät liikkeelle tuhoisan lasimyrskyn, joka saa lisää liike-energiaa ja jonka vaikutusalue kasvaa sitä enemmän, mitä korkeammasta rakennuksesta on kyse. Kaksoistornien lähistöllä, useiden korttelien alueella, ihmisiä olisi kuollut tuhansittain tähän raatelemaan lasimyrskyyn. Miksi sitä ei ollut?

- Kun talo räjäytetään, sen räjäytysäänät ja usein myös detonaatiovälähdykset ovat selkeästi havaittavissa. Äänät ovat merkittävästi erilaiset kuin se tasainen jylinä, mikä syntyi tornien romahtaessa. Lisäksi räjäyttämällä purettava rakennus pysyy vielä räjähdysten jälkeen sekunnin osia pystyssä ja romahtaa kerralla. Jos rakennus halutaan romahduttaa tiettyyn suuntaan tai ”laskea alas” kerros kerrokselta, niin panosten ajoitukset poikkeavat toisistaan sopivalla tavalla. Räjähdysten ääni kuitenkin on selkeästi erilainen tornien romahdusääneen verrattuna, purkutavasta riippumatta.

- Talon panostaminen on todella suuri urakka, joka kaksoistornien kokoisten rakennusten kohdalla olisi kestänyt kuukausia. Lisäksi räjähtävää tulilankaa olisi ollut myös toimistotäynnä, sillä iso osa kannatinpalkeista oli maaisemassa. Tämä olisi huomattu varmasti.

- Termiittiteoria ei kestä päivänvaloa siksi, että termiitillä ei voida ajoittaa sulamista niin tarkasti, että saataisiin aikaiseksi kahden tornin täysin samalla tavalla kerros kerrokselta etenevä romahtaminen, joka alkoi molemmissa tapauksissa siitä kohdasta, mistä lentokone oli leikannut kannatinpalkit poikki.

Merkille pantavaa on myös se, että törmäyskohdan yläosa pysyi romahduksen alussa ehjänä, kunnes se peittyi pölyyn (ja luultavasti hajosi tuolloin). Termiitti myös muodostaa mahtavan määrän savua palaessaan; miksei tuota savua tullut muista kuin törmäyskohdan ikkunoista, vaikka niitä oli rikki alempanakin? Sitä olisi pitänyt tulla jokaisesta rikki menneestä ikkunasta, sillä palkkien sulattaminen termiitillä ei käy hetkessä.

Kirjan vironkieliset termit tarkastanut psykiatri Alo Jyriloo, kirjan kirjoittaja Hannu Lauerma ja kirjan kääntäjä Kulle Raig.

Lauerman kirja nyt myös viroksi

Suomen itsenäisyyspäivän aattona 2008 julkistettiin Tallinnassa Suomen Viro -instituutissa Hannu Lauerman kiitetyn kirjan ”Usko, toivo ja huijaus” vironkielinen laitos ”Usk, lootus ja ohtlik bluff”, jonka takana on Skepsis ry:n virolainen ainaisjäsenen Kulle Raig ja hänen pienkustantamonsa K&K. Teoksen julkaisemista tukivat Alfred Kordelinin säätiö ja Suomen tiedetoimittajain liitto ry.

Lauerman kirja ei tullut Viroon hetkeäkään liian varhain, pikemminkin päinvastoin. Suggestioon ja hämäämiseen pohjautuvat vaikuttamistavat sekä maaginen ajattelu elävät ja kukoistavat yhä nyky-Virossa. Trendi on ollut jopa nouseva siitä lähtien, kun joulukuussa 1997 saatiin käännettyä viroksi ”Paholaisen asianajajan paluu”.

Kehityksestä kertoo selvää kieltä vuoden

2008 lopulla ”Eesti Ekspress” -lehdessä julkaistu laaja artikkeli otsikolla ”Taluskriisi pidentää jonoja noitien vastaanotolle”. Artikkelin mukaan kokonaiset 54% Viron asukkaista uskoo ”jonkinäköisen hengen tai elämänvoiman olemassaoloon”. Tämä on korkein luku koko Euroopassa, jossa vastaava keskiarvo on 27.

Muutkaan luvut asian tiimoilta eivät ilahduta. 53% virolaisista uskoo horoskooppeihin, 46% ufojen vierailuihin, 38% selvänäkemiseen, 24% kummituksiin, 22% telepatiaan ja jälleensynty-miseen. Lohduttaako tässä tieto, että Englannissa kummituksiin uskoo yli 50% ihmisistä?

Marraskuisessa ”Horisont”-lehdessä teologi Toomas Paul joutui kierreltyään kirjakaupoissa toteamaan, että myyntitilastoja johtavat suveenisti parapsykologiset teokset. Tätä joukkoa hälventämään on Lauerman kriittiseen ajatteluun kehottava ja lisäksi mielenkiintoisesti kirjoittama teos enemmän kuin tervetullut.

KULLE RAIG

LIITY SKEPSIKSEN JÄSENEKSI!

Jos haluat liittyä Skepsiksen jäseneksi, lähetä oheinen lomake tai sen kopio täytettynä Skepsiksen jäsenasioista vastaavalle osoitteella:

Anna-Liisa Rähä, Borgströminkuja 1 B 19, 00840 Helsinki
membership@skepsis.fi

Yhdistyksen jäsenmaksu vuodelle 2009 (sisältää Skeptikko-lehden tilauksen) on 25 euroa tai alle 24-vuotialta 12,50 euroa (jos olet alle 24-vuotias, ilmoita syntymäaikasi). Voit myös tilata Skeptikko-lehden liittymättä jäseneksi. Tilausmaksu on 25 euroa/vuosi. Lehtitilausta tehdessä tiedoksi riittävät nimi ja osoite. Jäsenhakemus/tilauskaavake löytyy myös Internetistä Skepsiksen kotisivuilta: www.skepsis.fi

JÄSENHAKEMUS

Haluan liittyä jäseneksi vain lehtitilajaksi

Nimi:

Ammatti ja koulutus:

Lähiosoite:

Postinumero ja -toimipaikka:

Puhelin: Sähköposti:

Haluan Skepsiksen sähköpostituslistalle

Kokemus Skepsiksen toimialaan liittyvistä asioista, mahdollisesti aiheita sivuavat julkaisut, jäsenyys muissa tieteellisissä yhdistyksissä, erityiset mielenkiinnon kohteet ym. (käytä tarvittaessa erillistä paperia):

Korostamme kuitenkin, että kuka tahansa kiinnostunut voi hakea jäsenyyttä yhdistyksen hallitukselta koulutustaustasta ja elämäkokemuksesta riippumatta.

Hyväksyn Skepsis-yhdistyksen säännöissä määritellyn tarkoituksen ja toimintaperiaatteet ja haluan liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Päiväys ja allekirjoitus:

Skepsiksen haaste

10 000 euroa puhtaana käteen sille, joka tuottaa valvotuissa olosuhteissa paranormaalin ilmiön.

Dosentti **Hannu Karttunen** ja taikuri **Iiro Seppänen** ovat lupautuneet maksamaan kumpikin 2500 euroa edellä mainitusta kokonaissummasta. Haastesumma voidaan maksaa myös humanoidistipendinä – 10 000 euroa puhtaana ulottimeen sille humanoidille, joka itse noutaa stipendin ja antaa samalla DNA- (tai vastaavan) näytteen. Poikkeustapauksessa summa voidaan myös maksaa (mikäli esimerkiksi henkilötunnuksen tai pankkikortin saanti on osoittautunut humanoidille vaikeaksi) mukana seuraavalle ihmiskontaktiseuralaiselle.

Skepsis ry:n yhteystiedot

Puhelinpalvelu: 0208-355 455

Postiosoite: PL 483, 00101 HELSINKI

Internet: www.skepsis.fi

Pankkiyhteys: AKTIA 405529-2111988

Jäsenasiat, lehtitilaukset, osoitteenmuutokset:

Anna-Liisa Rähä

Borgströminkuja 1 B 19
00840 Helsinki

puh. (09) 698 1976

membership@skepsis.fi

Rahastonhoitaja

Veikko Joutsenlahti

Roihuvuorentie 30 B 62

00820 Helsinki

puh: 040 758 7286

Skepsis ry:n hallitus vuonna 2008

Puheenjohtaja **Pertti Laine**

Otto J. Mäkelä, Matias Aunola,

Denis Galkin, Jukka Häkkinen, Virpi

Kalakoski, Jussi K. Niemelä.

Alueyhteyshenkilöt

Joensuu: **Vesa Tenhunen**

puh. (013) 123 254; vesa.tenhunen@skepsis.fi

Jyväskylä: **Juha Merikoski**

puh. 040-7551820; juha.merikoski@skepsis.fi

Oulu: **Juha Vuorio**

puh. 040 500 6955; juha.vuorio@skepsis.fi

Tampere: **Heikki Lindevall**

puh. 0400 622 636; heikki.lindevall@skepsis.fi

Turku: **Heikki Kujanpää**

puh. (02) 244 6400, 0440 220 420;

heikki.kujanpaa@skepsis.fi

Yhdistys toivoo, että alueilla asuvat ilmoittaisivat yhteyshenkilöille yhteystietonsa, jotta he voisivat tiedottaa omalla alueellaan tapahtuvasta toiminnasta. Yhteyshenkilöille voi myös ilmoittaa halukkuutensa osallistua yhdistyksen toimintaan omalla alueellaan.

Skepsis ry:n tieteellinen neuvottelukunta

TNK:n puheenjohtaja, professori **Jukka Maa-lampi** (hiukkasfysiikka), Professori **Kari Enqvist** (fysiikka), professori **Mika Hemmo** (oikeustiede), dosentti **Tapani Hietaniemi** (yleinen historia), PsT **Virpi Kalakoski** (psykologia), professori **Hannu Karttunen** (tähtitiede), **S. Albert Kivinen** (filosofia), professori **Hanna Kokko** (biologia, ekologia), professori **Eerik Lagerspetz** (yhteiskuntatiede/filosofia), **Anto Leikola** (biologia), dosentti **Marjaana Lindeman** (psykologia), dosentti **Juha Merikoski** (fysiikka), dosentti **Markku Myllykangas** (terveys sosiologia), professori **Jeja Pekka Roos** (sosiaalipolitiikka), dosentti **Veijo Saano** (lääketiede), **Anssi Saura** (biologia).

Skepsis ry on vuonna 1987 perustettu suomalaisten skeptikkojen yhdistys.

Skepsiksen sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoitus on:

- Edistää paranormaaleja ilmiöitä koskevien väitteiden objektiivista ja puolueetonta tieteellistä tutkimusta ottamatta näiden väitteiden paikkansapitävyyteen kantaa apriorisin, tutkimusta edeltävin perustein.
- Ylläpitää tällaisesta tutkimuksesta kiinnostuneiden ihmisten verkostoa sekä pitää yhteyttä vastaavanlaisiin yhteisöihin kotimaassa ja ulkomailla.
- Julkaista paranormaaleja ilmiöitä koskevia väitteitä tutkivia artikkeleja ja kirjoja sekä laatia tällaisia väitteitä sisältävien julkaisujen bibliografioita.
- Järjestää alaan liittyviä kokouksia ja konferensseja sekä harjoittaa valistus- ja tiedotustoimintaa.

Yhdistys on poliittisesti, aatteellisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

Yhdistyksen hallitus voi hyväksyä hakemukselta yhdistyksen jäseneksi yksityishenkilöitä ja oikeuskelpoisia yhteisöjä, jotka hyväksyvät edellä mainitut yhdistyksen periaatteet.

Yhdistys julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Skeptikko-lehteä.

Mallia yhdistykselle haettiin Yhdysvalloissa 1976 perustetusta CSICOPista (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal), mikä ilmenee mm. yhdistysten samankaltaisina toimintaperiaatteina.

Skepsis ry toimii kuitenkin itsenäisesti, vaikkakin yhteistyössä CSICOPin ja muiden vastaavien järjestöjen kanssa. Yhdistys on ECSON (European Council of Skeptical Organisations) ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenjärjestö.

Piiri pieni pyöri...

Syksyllä Subtv:ssä pyörinyt kotimainen uutuuohjelma ”Piiri” oli naurettavaa viihdettä.

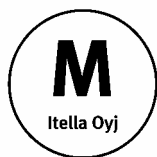
Sarjan juontaja Saija-Reetta Kotirinta (kuvassa) meni taloihin, joissa kerrotaan kummittelevan. Kuvaajan kanssa hän jäi valvomaan, tapahtuuko paikoissa yön aikana jotain mystistä. Tietysti tapahtui. Vanhat talot narahtelivat, vetoa tuntui käytävillä ja joissakin pimeissä huoneissa oli niin ahdistava tunnelma, että yliherkkä juontaja purskahti kyyneliin.

Hampaat yhdessä joka jaksossa puhunut meedio Marja Pennanen kertoi ohjelmassa, mitä hän aisti taloissa tapahtuneen. Asukkaat vahvistivat hänen kertomuksensa tosiksi. Tämä saatiin aikaan kommentteja ristiin leikkamalla ja pieleen menneet arvaukset poistamalla

tai unohtamalla. ”Kaulaan tulee sellainen tunne, että joku on hirttäytynyt täällä”, Pennanen totesi 1800-luvun loppupuolella rakennetussa pohjalaistalossa”. Osumisen tunne jäi, vaikka asukkaat eivät asiaa vahvistaneetkaan.

Vantaalaisessa kerrostalossa meedio aisti, että asukkaalta on kuollut ystävä vähän aikaa sitten. Asukas kuunteli selvänäkijää, myönsi tapahtuneen ja itki. Asian varmisti myös keittiön seinällä roikkuva kalenteri, johon oli erään päivän kohdalle piirretty musta risti. Eikö asukkaalle tullut mieleen, että meedio oli saattanut saada yliaistillisen tietonsa tuosta samasta kalenterista?

Naurettavaa viihdettä? Ei edes sitä.

Näytä Skeptikolta

Hanki Skepsis ry:n uusi t-paita!

Vain 10 €

Värit: musta, valkoinen ja harmaa.
Koot: Lady fit: S ja M, värit musta ja valkoinen.
Muut: S - XL, värit musta ja harmaa.

Myydään yhdistyksen järjestämissä
tilaisuuksissa ja postitse.
Tilaukset: secretary@skepsis.fi tai 09 698 1976

Kuvassa Skepsiksen hallituksen jäsenet
Denis Galkin ja Virpi Kalakoski.